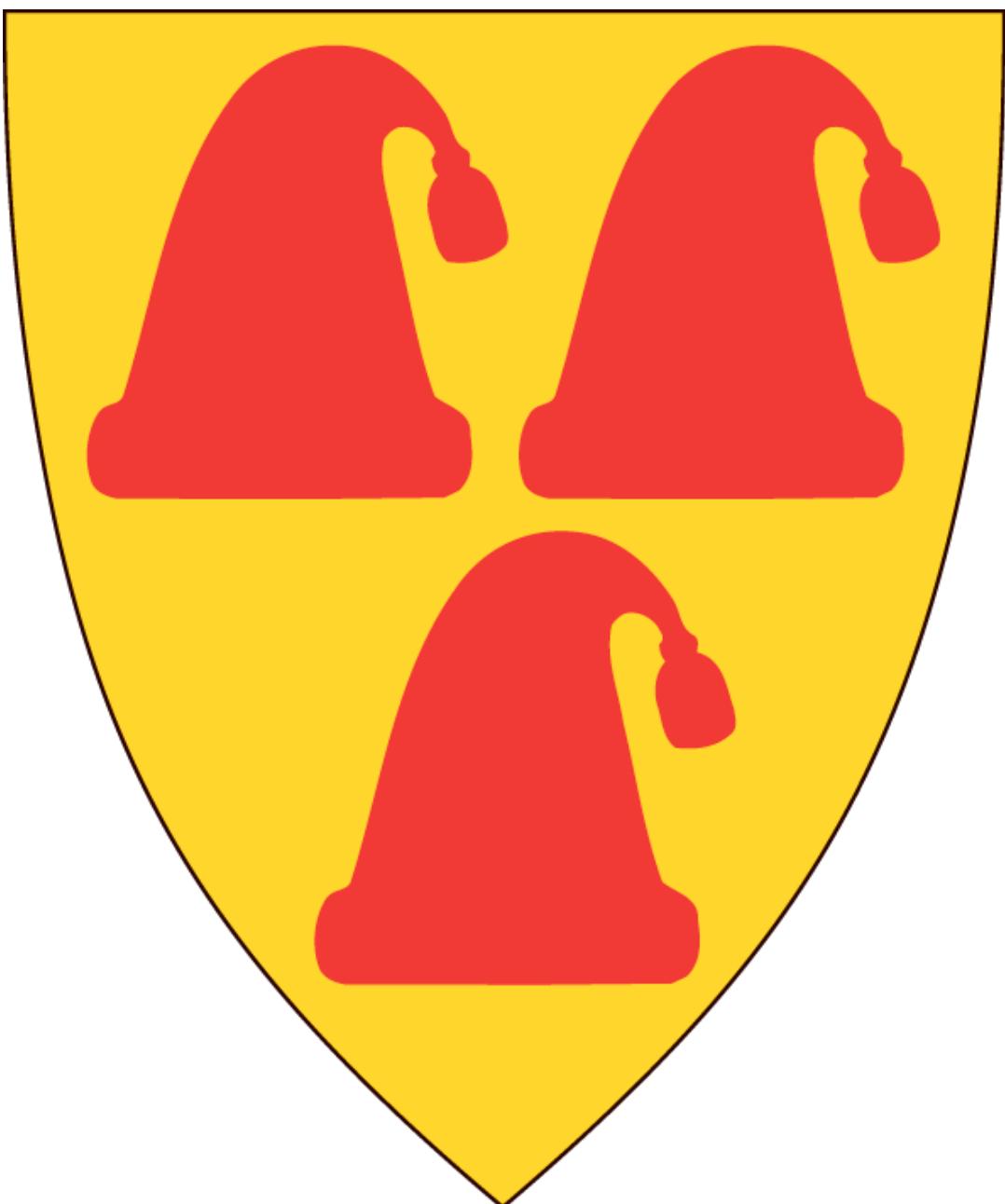

Nissedal kommune

Planstrategi 2021 – 2023

Der gode liv levast

Vedteken, kommunestyresak 34/21, 06.05.2021

Innhold

1. Føremål med kommunal planstrategi	3
1.1 Omtale av prosessen	3
2. Overordna føringer som har verknad for planbehovet	3
2.1 Nasjonale forventingar.....	3
2.2 Regionale planar og føringer	4
2.3 Interkommunalt plansamarbeid.....	4
3. Plansystemet i Nissedal kommune	4
3.1 Sentrale prinsipp ved utarbeiding av planar i Nissedal kommune	4
4. Utviklingstrekk og Utfordringar for Nissedal	5
4.1 Samfunnsutvikling/folketalsutvikling – attraktivitet	6
4.2 Næringsliv, arbeidsplassar og infrastruktur	7
4.3 Samfunnstryggleik og beredskap	8
4.4 Arealbruk, landskap og naturmangfold	9
4.5 Digitalisering av kommunale tenester	10
4.6 Folkehelse og levekår	10
4.7 Barnehage, skule og utdanning	12
4.8 Kultur	13
4.9 Klima og miljø	14
5. Vurdering og prioritering av planbehovet dei neste fire åra	15
5.1 Vedtekne planar og planar under arbeid.....	15
5.2 Status og vurdering av den einskilde planen.....	17
5.2.1 Kommuneplanen for Nissedal, samfunnsdelen	17
5.2.2 Kommuneplanen for Nissedal, arealdelen	17
5.2.3 Kommunedelplanen for Kyrkjebygda	17
5.2.4 Kommunedelplanen for Kyrkjebygda	17
5.2.5 Kommunedelplanen for Treungen sentrum	17
5.2.6 Kommunedelplanen for Gautefallheia	18
5.2.7 Kommunedelplanen for Felle	18
5.2.8 Klima- og energiplan for Nissedal kommune	18
5.2.9 Overordna beredskapsplan	18
5.2.10 Atomberedskapsplan	19
5.2.11 Handlingsplan for trafikksikring	19
5.2.12 Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Nissedal kommune.....	19
5.2.13 Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet	19
5.2.14 Strategisk næringsplan for Nissedal kommune.....	19
5.2.15 Bu- og næringsutvalets rapport 17	20
5.2.16 Landbruksplan for Nissedal	20
5.2.17 Hjorteviltplan for Nissedal kommune	20
5.2.18 Folkehelseplan	20
5.2.19 Bustadsosial handlingsplan	20
5.2.20 Plan for busetjing og integrering av flyktningar i Nissedal kommune	21
5.2.21 Plan for barne- og ungdomshelsetenesta	21
5.2.22 Leseplan for 1. – 10. steg	21
5.2.23 Plan for vurdering for læring	21
5.2.24 Plan for elevane sitt psykososiale miljø	21
5.2.25 Plan for overgangar «Frå eldst til yngst»	21
5.2.26 Plan for heim/skule-samarbeid for Tveit skule/Nissedal ungdomsskule	22
5.2.27 Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune.....	22
5.2.28 Plan for tilsyn med barnehagane i Nissedal kommune.....	22
5.2.29 Trafikkopplæringsplan for skulane i Nissedal kommune	22
5.2.30 Plan for den kulturelle skulesekken.....	22
5.2.31 Hovudplan for vatn og avlaup	22
5.2.32 Plan for bruk av nynorsk i Nissedal kommune	23

5.2.33 - 5.2.51 Reguleringsplanar over offentleg areal	23-26
5.3 Nye planbehov i kommunestyreperioden.....	26
5.4 Samandrag av planbehovet for dei neste fire åra	29

Vedlegg 1 Folkehelseprofil 2020 - Nissedal

Vedlegg 2 Kommunefakta frå SSB om Nissedal kommune

1.Føremål med kommunal planstrategi

Dokumentet *Kommunal planstrategi* skal klargjere kva planoppgåver kommunen skal prioritere for å legge til rette for ønskja utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi er retningsgivande for prioritering av planoppgåvene.

I plan- og bygningslova frå 1985 var det krav om at kommunestyret minst ein gong i løpet av valperioden skulle ta stilling til om kommuneplanen skulle rullerast. I ny planlov er dette erstatta med krav om vedtak av kommunal planstrategi. I denne skal kommunestyret ta stilling til om heile eller delar av kommuneplanen skal reviderast. Kommunal planstrategi skal vedtakast innan eitt år etter konstituering av nytt kommunestyre.

Kommunal planstrategi er ikkje ein plan med mål og strategiar, men ein plan for planlegging dei neste tre-fire åra. Sentrale *Utviklingstrekk* og *Utfordringar* bør likevel drøftast for å kunne vurdere planbehovet. Kommunal planstrategi er og eit egna verktøy for å vurdere plansystem, planressursar og samla planbehov i kommunen.

1.1 Omtale av prosessen

Prosessen med kommunal planstrategi har vore gjennomført på fylgjande vis:

23.11.20	Leiarforum laga plan for prosessen
15.12.20	presentasjon og drøfting av utfordringsbildet i leiarforum.
11.01.21	drøfting av planbehov etter innspel frå einingane.
28.01.21	behandling i formannskapet av framlegg til kommunal planstrategi
10.02.21	forslag til kommunal planstrategi gjort offentleg kjent.
00.00.00	vedta kommunal planstrategi i kommunestyret.

2. Overordna føringar som har verknad for planbehovet

2.1 Nasjonale forventingar

Regjeringa legg kvart fjerde år fram nasjonale forventingar til regional og kommunal planlegging. I forventningane for perioden 2021-23 peiker regjeringa på fire store *Utfordringar*:

- å skape eit bærekraftig velferdssamfunn
- å skape eit økologisk bærekraftig samfunn gjennom mellom annet ein offensiv klimapolitikk og ei forsvarleg ressursforvalting
- å skape eit sosialt bærekraftig samfunn
- å skape eit trygt samfunn for alle

Regjeringa vil at FN sine 17 berekraftsmål skal vere det politiske hovudsporet for å ta tak i utfordringane, og at dei skal vere ein del av grunnlaget for samfunns- og arealplanlegginga. I

tillegg er det ei rekke lover og statlege planretningsliner som legg føringer for kommunale planlegging og som kan gje grunnlag for motsegn.

2.2 Regionale planar og føringer

Dei regionale forventingane til kommunal planlegging er samla og konkretisert i dokumentet *Regional planstartegi 2020-2024, (Å utvikle Vestfold og Telemark – verdiskaping gjennom grønn omstilling)*

Andre sentrale dokument på regionnivå for arbeidet med kommunal planstrategi i Nissedal er:

- Regional plan for folkehelse (2018)
- Regional plan for oppvekst og kompetanse (2016)
- Regional plan for nyskaping og næringsutvikling (2011)
- Regional plan for reiseliv og opplevelser (2011)
- Regional plan for samordna areal og transport i Telemark (2015)
- Regional plan for vassforvalting i vass-region Agder 2016-2021
- Regional klimaplan for Telemark (2019)
- Strategi for kultur og kulturarv (2014 – 2025)
- Strategi for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet (2016–2020)

2.3 Interkommunalt plansamarbeid

Interkommunale planar vil i stor grad bli initiert i regionrådet for Vest-Telemark. Eit døme er felles klimaplan, som vil bli vedteke i 2021.

3. Plansystemet i Nissedal kommune

3.1 Sentrale prinsipp ved utarbeiding av planar i Nissedal kommune

I kommunal planstrategi for Nissedal blir det lagt opp til at fokusområde i vidare planarbeid skal avklarast nærmere i planprogram for den enkelte plan. Utfordringsbildet og nasjonale og regionale føringer skal i den samanheng leggast til grunn.

Fylgjande fire prinsipp vil vere førande ved utarbeiding av planprogram for den enkelte plan:

- Det skal fokuserast på dei viktigaste utfordringane kommunen står overfor.
- Det skal vere *Utfordringar* kommunen har føresetnad for å kunne gjøre noko med.
- Det skal vere *Utfordringar* som er egna for «løsing» gjennom plan.
- Planarbeid skal vere behovsstyrte og ikkje meir omfattande enn nødvendig.

Utover dette skal fylgjande ligge fast:

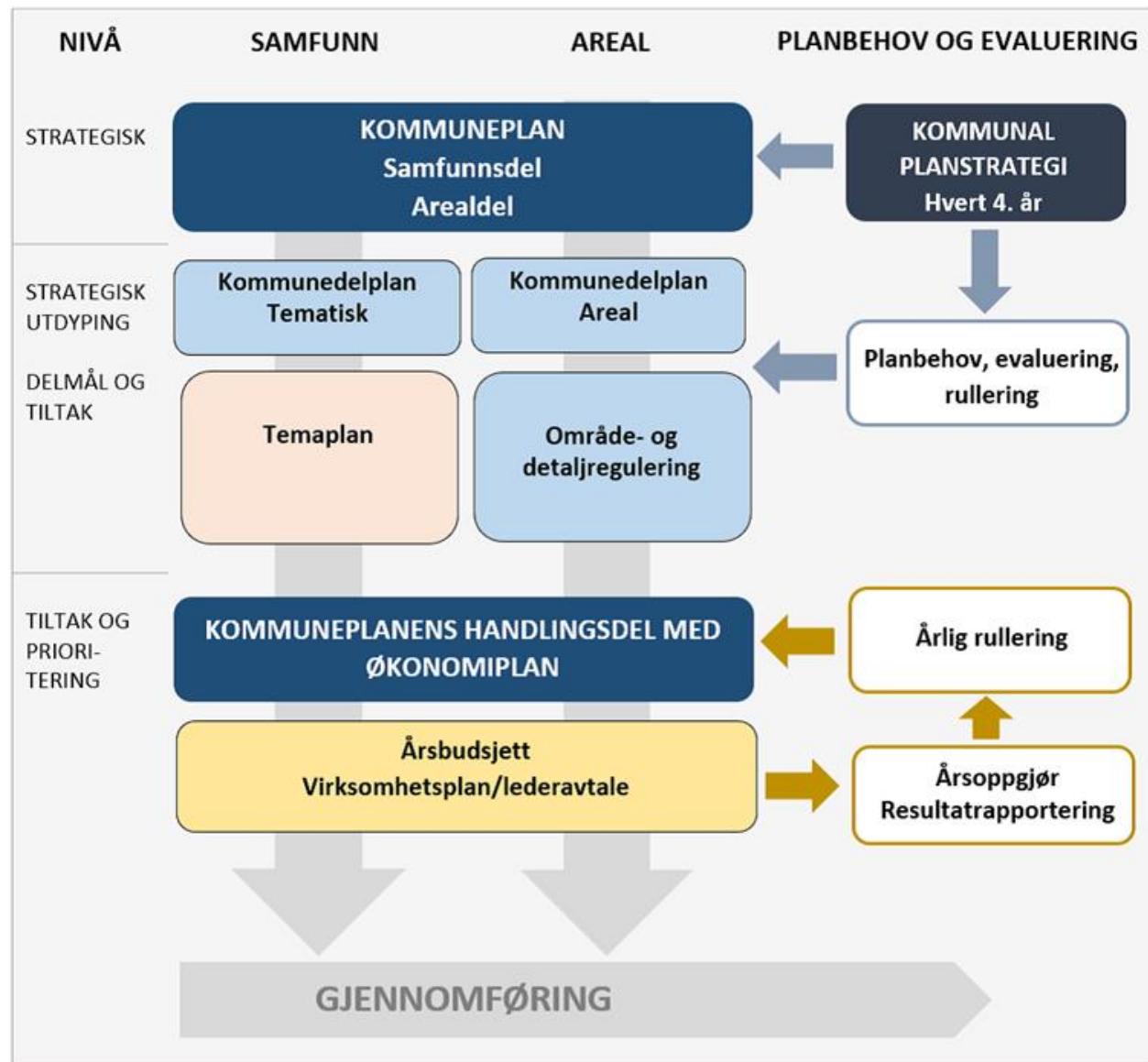
Kommuneplanens samfunnsdel – langsiktig del, legg føringer for all vidare planlegging og gjennomføring av tiltak i kommunen. Arealdelen av kommuneplanen skal bygge på denne.

Omgrepet «kommunedelplan» blir brukt for planar som er formalisert gjennom saksbehandlingsreglane i plan- og bygningslova. Omgrepet tema- eller sektorplan blir nytta om planar som tek føre seg særskilte tema, men utan ei saksgang som nemnd over. For å sikre gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel, skal mål og strategiar konkretiserast gjennom kommuneplanens handlingsprogram. Dette handlingsprogrammet skal reviderast kvart år.

Økonomiplanen, inkl. budsjett, skal vere ein del av kommuneplanens handlingsprogram (Kommuneplanens handlingsprogram med økonomiplan og årsbudsjett).

Planlegging er eit verkemiddel for å sikre god samhandling mellom dei ulike sektorane. Organisering og medverknad i planprosessane må spegle dette.

Plansystemet illustrert:

4. Utviklingstrekk og Utfordringar for Nissedal

Utgangspunktet for å vurdere planbehovet dei neste fire åra, er dei utfordringane kommunen står framfor, både som arbeidsgjevar, tenesteytar og som samfunnsutviklar.

Det er ikkje gitt at kommunen har eit samanfallande syn med sentrale styresmakter på utfordringsbildet og med det på planbehovet, slik dette blir teikna i det nasjonale forventningsdokumentet til kommunal planstrategi.

4.1 Samfunnsutvikling/folketalsutvikling - attraktivitet

Utviklingstrekk

Vekst i innbyggjartalet er avgjerande for ei positiv utvikling i kommunen. Med færre innbyggjarar blir det sosiale miljøet snevrare og mindre attraktivt, både for dei som blir verande og for potensielle tilflyttarar. Folketalet i Nissedal har dei siste åra variert mellom 1 490 og 1 430.

Attraktivitet som bustadkommune heng nøye saman med tilgjenge på attraktive arbeidsplassar. Samstundes er Nissedal geografisk plassert utanfor pendlaravstand frå arbeidsmarknaden langs kysten. Folketalsutvikling og næringsutvikling lokalt heng difor svært nøye saman. Vidare er det stadig fleire som tek høgare utdanning. I dag har desse avgrensa moglegheit til relevant arbeid lokalt, noko som på sikt kan gje kommunen store *Utfordringar* også med omsyn til folketalsutviklinga.

Som arbeidsgjevar er Nissedal kommune avhengig av god tilgang på relevant kompetanse. Komplekse tenester gjer at det blir stilt høgare krav til utdanning enn tidlegare. Det er og ei utfordring å få folk med rett kompetanse til å flytte til kommunen dersom det er vanskeleg for eventuell ektefelle/sambuar å få relevant jobb, eller dersom dei ikkje finn at det er eit interessant og stort nok familjø her. I denne samanhengen er det rett å peike på at Nissedal har få kompetanse-arbeidsplassar i privat verksemد samanlikna med andre kommunar.

Tilsvarande kan det vere ei utfordring å få dei rette personane til å flytte hit dersom det ikkje blir oppfatta å vere tilgang til attraktive bustader/bustadomter eller gode barnehage-, skule-, kultur- eller helsetenester i kommunen.

Etter omregulering og kommunal tilrettelegging av bustadfelta Tveitsund, nordre del av Kåsa-Solli og sist Damkollen, tok bustadbygginga i kommunen seg opp. Skal denne utviklinga halde fram, må ytterlegare tiltak gjennomførast.

Mange gardsbruk i kommunen står tomme (79 av 209 registrerte landbruks-eigedomar med bustad). Det er fleire årsaker til dette, og bu- og driveplikta kan berre til ein viss grad motverke trenden. Samstundes er det kjent at for mange potensielle tilflyttarar kan eige gardsbruk vere svært ettertraka

Distriktsenteret via Telemarksforsking laga i 2018 ein oppdatert rapport som heiter «suksessrike distriktskommunar anno 2018», der dei legg fram ein del grunnar for kvifor tilflytting og næringsutvikling i distrikta er betydeleg vanskelegere enn i meir sentrale strøk. Deira funn peikar på nasjonal sentraliseringspolitikk, unge menneske sine preferansar for kor dei vil bu og at næring i sentrale strøk ofte er næring i vekst medan næring i distrikta er næring i nedgang (til dømes landbruk). Ein må difor tenkje meir innovativt, og ikkje minst annleis på «landet».

Å auke innbyggartal er ei multivariabel problemstilling som krev ei rad tiltak og ei god og brei tilrettelegging. Det er avgjerande å ha nok arbeidsplassar, bustader og ha godt tenestetilbod. Etablering av nye arbeidsplassar avhenger også av næringsareal og ledige næringsbygg.

Det er heilskapen som avgjer attraktiviteten som bustadkommune. Dette underbyggast av Telemarksforsking («Suksessrike distriktskommunar» TF-rapport nr. 303, 2012). Rapporten nemner mellom anna at utvikling av stader er sterkt knytt til folka som bur der, og tilhøvet mellom bustadattraktivitet, bedriftsattraktivitet og besøksattraktivitet skaper vekst.

Utfordringar

- å ha eit variert tilbod av byggeklare bustadomter
- å handheve buplikta i høve til både landbrukseigedomar og heilårsbustader

- å oppretthalde kommunale kompetansearbeidsplassar
- å skape fleire private kompetansearbeidsplassar

4.2 Næringsliv, arbeidsplassar og infrastruktur

Utviklingstrekk

Hyttebygging har vore ei sterk drivkraft i utviklinga av næringslivet i Nissedal frå slutten av 1990-talet og fram til i dag. Dei fleste bedriftsetableringane har, direkte eller indirekte, hatt "hytter" som eit viktig marknadsgrunnlag. Samstundes er hyttebygging ei konjunkturavhengig næring som er sårbar for svingingar i privatøkonomien, noko som gjev ekstra utfordringar i tider med låg etterspurnad.

Kommunen har i dag eit hovedvassverk som forsyner Treungen sentrum, Kyrkjebrygda, Kyrkjebygdeha og heile Gautefall-området. Det arbeidast no med å etablere nytt reinseanlegg for same området. På Gautefall samarbeider me med Drangedal kommune om både vatn- og avløpsløysing. Dei siste åra har kommunen satsa stort på å leve kommunalt vatn og avløp til dei store hytteområda i kommunen. I tillegg har ein kommunalt vatn og avløp både i Haugsjåsund og på Felle.

Som eit resultat av hyttebygginga, er det skapt ein større marknad for etablering av fleire servicebedrifter, også med grunnlag i lokale attraksjonar/aktivitetar. Til tider har det derimot vore vanskeleg å få tak i handverkarar, særleg snikkarar. Det vil her vere viktig med god kontakt mellom næringslivet og skulen med tanke på rekruttering. Entreprenørskapsprosjekta og rådgjevingstenesta i grunnskulen vil her stå sentralt.

Som resultat av rasjonalisering og redusert lønsemd, har tradisjonelt landbruk (jord- og skogbruk) fått mindre å seie for økonomi og sysselsetting. Bruka har lite dyrka og dyrkbart areal, og driftsopplegg basert på jordleige gir ikkje på same vis grunnlag for større nyinvesteringar i driftsbygningar, maskinpark m.m. Alternativ utvikling for nokre av desse vil vere tilleggsnæringar basert på lokale ressursar som synleggjering av kulturminne og naturkvalitetar, eller t.d. eit samarbeid mellom matprodusent og serveringsstad om profilering av kortreist tradisjonsmat. Å hindre gjengroing av kulturmark og utsikt, vil bli ei stadig større utfordring i høve til attraktiviteten for buminjø, turisme og reiselivsbedrifter.

Rv41 går nord/sør gjennom kommunen. Dette er den viktigaste transportåra, og også den viktigaste tilkomstvegen for tilreisande til kommunen. Vegen er stamveg, og som slik eit nasjonalt ansvar. Vegvesenet utarbeidde i 2011 ein overordna rutevis plan for rv41 mellom Brunkeberg og Aust-Agder grense. Planen viste at det var eit stort etterslep i det ordinære vedlikehaldet av vegen. Frå 2013 er det her blitt gjort mykje godt vegarbeid, slik at strekninga frå Kyrkjebrygda og til kommunegrensa mot Kviteseid frå hausten 2016 vil ha samanhengande to køyrefelt (gul midstripe), ca. 10,5 km. Det vil vere avgjerande at dette arbeidet kan halde fram for den resterande strekninga av riksvegen Treungen sentrum – Kyrkjebrygda, ca. 19 km.

Sidan ein ikkje har vidaregåande skule i Nissedal kommune er det viktig med god kommunikasjon mot dei nærmaste vidaregåande skulane slik at det er mogleg å dagpendle. (På bygdene er det elles vanleg at ein må flytte på hybel når ein er 15-16 år. For å unngå dette, hender det heile familiar flyttar til meir sentrale strok når ungdomen skal starte på vidaregåande.)

Utviklinga dei siste åra har synt at tilfredsstillande mobildekning og breibandstilknyting er nesten like viktig som straum og veg. Kommunen må ta konsekvensen av dette. At desse tilboda er/kan kome på plass, må ligge til grunn for godkjenning av nye areal til næringsbygg eller bustadfelt. Parallelt må det arbeidast for betre tilhøve for eksisterande bustader på

begge desse områda. For kommunen som arbeidsgjevar og tenesteytar vil det også i framtida ligge store utfordringar knytt til ikt-satsing. Det vil bli stilt større krav til tilsettes ikt-kompetanse. Samstundes ligg det store moglegheiter bl.a. i auka publikumsdialog, raskare informasjonsflyt og meir samordning av informasjonssystem.

Utfordringar

- Sikre forsvarleg finansiering av framtidige vatn- og avløpsutbyggings i kommunal regi.
- Rekruttere kvalifiserte handverkarar innan bygg og anlegg og utdanna til kompetansearbeidsplassar, både på kort og lang sikt.
- Utvikle tilleggsnæringer, særleg basert på lokale ressursar.
- Hindre gjengroing av kulturmark og utsikt.
- Sikre kommunen framtidige kraftinntekter.
- Rv41 må framleis få statleg finansiering til omfattande utbetringstiltak.
- Alle nye bustadfelt må ha breibandløsing og god mobildekning.

4.3 Samfunnstryggleik og beredskap

Utviklingstrekk

Auka bevistgjering på kva naturgitte og menneskeskapte hendingar kan føre med seg av skader for folkesetnaden gjer at samfunnet er mykje meir medveten samfunnstryggleik og beredskap enn berre for kort tid sidan.

Framover skal alle planprosessar som endrar arealbruken avklare verknadane for samfunnstryggleiken. Det er fleire nettportalar som kan nyttast i denne samanhengen, m.a. NVE og NGU. Det kan nok vere noko grovmaska og gjere det naudsynt å få nærmare kunnskap ved å nytte ekspertise innan desse fagfelta.

Overordna ROS-analyse for Nissedal kommune vart vedteken i kommunestyret i 2014, og det er starta opp eit arbeid for å revidere denne.

Overordna beredskapsplan vart vedteken i 2016 og skal også reviderast i 2021.

Erfaringar viser at ein oftare opplever ekstremvær, og dette kan skape utfordringar for vårt tryggleiks- og beredskapsarbeid. Ein bør kartlegge kva for punkter og plasser som kan skape problem ved ekstremvær. Ein felles klima og miljøplan for Vest-Telemark er under arbeid, og denne legg opp til at det også vert laga kommunevise klimaplanar.

Nissedal kommune er ein kommune med mange fritidsbustader, som i periodar gjev ei stor auke i innbyggjartalet. Det er viktig at ein har ein beredskap som er dimensjonera for dette, det gjeld særleg brann og helse. For brannvesenet vil det bli sett krav til ROS-analyse, som kartlegg risikoene og sårbarheten i ansvarsområdet. Samt at det skal gjennomførast ei supplerande førebyggjande-analyse og ei beredskapsanalyse, som skal angi korleis ein skal handtere det som skjer og med kva for ressursar.

Kommunen må oppretthalde arbeidet med trafikktryggleiksplan da den ligg til grunn for å kunne søke om tilskot til tiltak frå fylkeskommunen.

Hovudplan for vatn og avløp er vedtatt i 2017. Kommunen har fokusert på å sikre trygt og sikkert drikkevatn og god handtering av avløp til både fastbuande og fritidsbuande. Planen bør reviderast i 2021 for å sjå på nye utfordringar og oppdatere gjennomføring av tiltak.

Vassdragsregulering kan vere flaumdempande. Det er derimot tvil om dagens manøvreringsreglement for Nisser har tatt høgde for den varsle nedbørsauken/intensiteten. Tal kommunen har henta frå NVE syner til dømes at gjennomsnittleg magasinfylling for perioden 1991-2018 for dei kritiske haustmånadene (sept-nov) har auka med ca. 30 cm. Dette har gjort bufferen tilsvarende mindre, og flaumrisikoen tilsvarende større. Denne utviklinga synest ikkje å svare på dei utfordringane som ligg med tanke på å førebygge moglege flaumsituasjonar nedstraums Nisser.

Utfordringar

- Behalde og kvalifisert nøkkelpersonell innan beredskapsarbeid
- Ha nok personell til å handtere alvorlege hendingar i kommunen – tiltenkt personell kan ha fleire sentrale oppgåver.
- Jobbe systematisk og målretta innanfor samfunnstryggleik og beredskap slik at ein kan handtere alvorlege situasjonar på ein god måte.
- Ha god nok beredskap særleg innanfor brann og helse i periodar med stor auke i antal personar som oppheld seg i kommunen.
- Få ein revisjon av manøvreringsreglementet innom dagens konsesjon som i større grad tek omsyn til at reguleringa også skal gje flaumdemping

4.4 Arealbruk, landskap og naturmangfald

Utviklingstrekk

Endra arealbruk i Nissedal dei siste åra knyter seg i all hovudsak til to forhold; Hyttebygging og infrastrukturtiltak i samband med dette, og gjengroing av dyrka mark og beiteland.

Det første er i stor grad styrt av lokalpolitiske vedtak der inngrepa er betydelege for arealet som blir tatt i bruk, men der arealomfanget trass alt er avgrensa. Kommunen har ved å konsentrerer hytte-bygginga til satsingsområda Kyrkjebrygdheia, Gautefallheia og Felle gjort det mogleg å bygge ut kommunalt avløpsnett i desse områda.

Godkjente hyttefelt rundt Nisser ligg alle i avstand minimum 50 m frå innsjøen, og alle så nær som eitt (Ånundsbuoddane) har offentleg veg mellom seg og strand-sona. Utbyggingane her har såleis ikkje privatisert strandsoneareal, men bruken av Nisser til rekrea-sjonsføremål har auka.

Omfanget av bustadbygging, næringsetablering og generell sentrumsutvikling har gitt, og vil i åra framover, gi marginale utslag i endra arealbruk.

I kommunens del av villreinområdet Våmur-Roan, som utgjer ca. 13 % av kommunens totalareal, er det berre gitt to byggeløye for nybygg etter pbl §§ 20-3, 20-4 i kommuneplanperiodane frå 1998 til i dag. Begge knyter seg til vidareutvikling av eksisterande støylsmiljø. Det har derimot ikkje vore arealsaker i dei 21 områda som ved naturtyperegistreringa i 2003/04 blei ført opp som særleg verdifulle.

Det andre forholdet, gjengroing, er i all hovudsak styrt av trendar utanfor lokalpolitisk kontroll. Redusert lønsemd i landbruket, særleg for bruk av lokalprodusert fôr, hausta eller beita, gjer at mindre godt arronderte areal går ut av produksjon/bruk. Slike areal har derimot ofte stor kulturhistorisk og landskapsestetisk verdi. Det er derimot ikkje noko i den nasjonale landbrukspolitikken som tilseier at gjengroing av desse areala ikkje vil halde fram.

Eit tredje tema vil på sikt vere endra arealbruk i samband med «det grøne skiftet». Skal dette skiftet lykkast må ein større del av energiforbruket kome frå «grønt karbon». Særleg satsinga på eit anlegg for utvinning av biodrivstoff i nabokommunen Åmli, vil sterkt kunne påverke arealbruken i Nissedal kommune i form av auka uttak av biomasse med tilhøyrande nødvendig utbygging av infrastruktur.

Utfordringar

- Vidareføre ei forvalting som sikrar vassdragsnære areal mot utbygging.
- Tiltak mot gjengroing av særleg verdifult kulturlandskap.
- Bidra til det «grøne skiftet» gjennom produksjon av biomasse, men likevel ivareta naturmangfaldet.

4.5 Digitalisering av kommunale tenester

Utviklingstrekk (frå KS sin digitaliseringsstrategi (2017-2020) / Stortingsmelding 27 (2015-2016))

«Bruk av teknologi står sentralt i arbeidet for å forbedre og fornye offentlig sektor i Norge, og det er et stort uutnyttet potensial for effektivisering i forvaltningen gjennom bruk av IKT. De demografiske endringene medfører behov for store omstillingar. Vi må bli mer produktive. Det vil si at vi blir i stand til å produsere flere varer og tjenester med gitt ressursinnsats. Økt automatisering av kommunikasjon og saksgang i og mellom virksomheter, og mellom virksomheter og innbygger og næringsliv, kan bli et viktig grep. Bruk av velferdsteknologi kan avhjelpe behovet for manuell bistand til eldre og hjelpetrengende og bidra til økt livskvalitet for den enkelte.»

KS peikar på 5 fokusområde:

- Brukaren i sentrum
- Ikt er ein vesentleg innsatsfaktor for innovasjon og produktivitet
- Styrka digital kompetanse og deltaking
- Effektiv digitalisering av offentleg sektor
- Godt personvern og god informasjonssikkerhet

Utfordringar

Nissedal kommune er ein liten kommune med relativt små ressursar og låg kompetanse til å drive utviklingsarbeid innan digitalisering. Digitalisering har difor vore tema i det regionale samarbeidet i Vest-Telemark, og det er initiert fleire delprosjekt som ledd i dette arbeidet. Diverre har ein så langt ikkje klart å utarbeide ein felles digitaliseringsstrategi.

Behovet for å arbeide med dette på ein meir systematisk og strukturerert måte er bare aukande, og Nissedal kommune må difor prioritere utarbeiding av ein digitaliseringsstrategi, primært i samarbeid med andre kommunar, men om naudsynt, på eigen hand.

4.6 Folkehelse og levekår

Utviklingstrekk

I Folkehelseprofilen (2020) skil ikkje Nissedal seg mykje ut når ein samanliknar med fylket eller landet. Ein ser likevel at Nissedal har færre einslege forsørgjarar, færre innbyggjarar med psykiske symptom, færre innbyggjarar med hjarte- og karsjukdommar og mindre medikamentbruk. I andre enden av skalaen kan det sjå ut som Nissedal bør jobbe med å få opp trivselen på skulen (10 klasse) og at ein bør sette fokus på å få ned andelen av kvinner som røyker.

Statistikk er ikkje betre enn kvaliteten på tala som vert sendt inn til statistikkbanken. Det kan sjå ut som Nissedal manglar undersøkingar på ein del område, då det manglar ein del registreringar for Nissedal. Spesielt gjeld dette undersøkingar om lokalmiljøet og trivsel blant ungdom. Ein bør ha fokus på dette i tida framover, slik at ein og får fram samanlikningsgrunnlag på desse områda.

Regjeringa har dei siste åra hatt fokus på kommunesamanslåing og fylkessamanslåing. Målet er å gjere kommunane meir robuste og bærekraftige, og samstundes få gode og likeverdige tenester. Nissedal har valt å ikkje slå seg saman med andre kommunar, og vil heller prøve å klare seg sjølv i åra framover. Ein ser at det fort gjer utfordringar, då små kommunar får like store krav og oppgåver som større kommunar.

For å løyse mange av oppgåvene må dei små kommunane inngå samarbeid med andre kommunar. Dette gjer me på fleire fagområder, t.d. legevaktssamarbeidet med Arendal, barnevernsamarbeidet i heile Vest-Telemark, og sist ut samarbeid om psykologtenestar med fem Vest-Telemarkkommunar.

Nytt krav til kommunane er å nytte velferdsteknologi som ein del av helse- og omsorgstenestane. Dette er hjelpemiddel som kan nyttast for å gje innbyggjarane betre moglegheiter til å bu lengre heime og samstundes oppleve auka meistring og sjølvstende. Døme på velferdsteknologi er tryggleiksalarm som vi allereie har hatt ein del år, medisindispenser som varslar dersom du ikkje tek medisinien, fallalarm, digitalt tilsyn osv. Nissedal er deltek i prosjekt «Velferdsteknologi» saman med Vest-Telemarkkommunane. Ein har og oppretta ei lokal prosjektstilling som saman med lokal prosjektgruppe skal jobbe med innføringa av velferdsteknologi i kommunen.

Rusfritt, robust og rettferdig er eit prosjekt i regi av fylkeskommunen og er eit prosjektarbeid som frå 2020 - 2023 inngår i ei 10 årig satsing på program for folkehelsearbeid frå regjeringa. Nissedal har søkt om og fått midlar frå dette prosjektet. Målgruppa er born og unge, og mål med prosjektet er å utvikle og etablere tiltak innan rusførebygging, psykisk helse og/eller utjamning av sosial ulikskap slik at barn og unge utviklar eigenskapar som gjer at dei får færre utfordringar og betre psykisk helse. Nissedal kommune er i gang med prosjektet.

Regjeringa har innført ein kvalitetsreform for eldre, «Leve heile livet». Målet er å skape eit meir aldersvennleg samfunn der dei eldre lever gode liv og deltek i fellesskapet. Den omfattar fem satsingsområder som kommunane har utfordringar rundt i dag. Kvart satsingsområde inneheld fem utprøvde løysingar som kan gjere tilbodet til dei eldre betre.

Kommunane skal gjennom politiske vedtak ta stilling til korleis tiltaka i reforma kan utformast og gjennomførast lokalt, innarbeide dei i sitt planverk og sette reforma ut i livet.

Dei kommunane som omstiller seg i tråd med reforma, vil bli prioritert innanfor ei rekke relevante tilskotsordningar.

Nissedal kommune er i gang med ein omsorgsplan der nokre av tiltaka kan være aktuelle.

Nissedal Kommune har naturskjøne og turvenlege område som er gjort tilgjengelege for alle. Det er merka opp 38 turløyper på fjelltoppar i kommunen som passar både store og små. Det er innført ei ordning med T-skjorte med motiv av lokal kunstnar dersom ein gjennomfører minst 10 turar i sesongen. Dette har vore ein suksess, og garantert ført til mykje god folkehelse i Nissedal kommune. Me har registrert ei veldig auke av turar dei siste åra.

Utfordringar:

- Å vere ein liten kommune og løyse alle nye oppgåver som skal løysast i kommunane

- Å få til gode samarbeidsmodellar med andre kommunar som gjer kommunen meir robust og klarar å oppretthalde gode rettferdige tenester.
- Å få til ei god satsing på velferdsteknologi.
- Å skape gode tiltak som vil fremme barn og unges psykiske helse og trivsel.
- Å få til ei satsing på kvalitetsreforma «Leve heile livet» som vil gjere samfunnet meir aldersvenleg
- Å halde fram med ei satsing på folkehelse gjennom å bruke naturen i Nissedal som arena.

4.7 Barnehage, skule og utdanning

Utviklingstrekk

Barn over eitt år har lovfesta rett til barnehageplass, jf. barnehagelova § 12a. Nissedal kommune klarer å imøtekome dette kravet. Kommunen har i dag nok tilsette med formell kompetanse innanfor barnehageområdet. Det er eit prioritert område å arbeide for å rekruttere og behalde barnehagelærarar. Det er og eit mål å auke andelen tilsette med fagbrev i barne- og ungdomsarbeid.

Barnehagelova blir frå 01.01.21 endra slik at det kjem lovfesta rett til eit godt psykososialt barnehagemiljø, slik som i skulen, og det vil krevja at vi har godt kompetente tilsette i alle ledd i barnehage.

Både i barnehage og i skule blir det arbeidd med oppfylging av strategiplan for digital satsing. Det er viktig å ikkje stoppe opp, men vere i stadig utvikling etter prinsippa i SAMR-modellen. Det betyr at vi ikkje berre erstattar analog læring, men redefinerer læringsprosessene gjennom digitale utvikling.

me er i gang med utskifting av barnehage- og skuleadministrative system med innføring av Visma. Det blir endringar i opptak i barnehage og SFO og nye og betre kommunikasjonssystem med heimane.

Kultur, barnehage og skule arbeidar saman for eit godt psykososialt miljø for våre barn og unge, både på dagtid og ettermiddag/kveld. Plan for psykososialt miljø er under utarbeiding

Nissedalsskulen arbeider godt med tilpassa opplæring innafor ordinær undervising. Dette kjem til syne ved at talet på elevar som får spesialundervisning i kommunen er ligg på og under landsgjennomsnittet over tid. Undervegsvurdering, auka læringstrykk, godt læringsmiljø og klasseleiing er område skulane heile tida har fokus på.

Busetting av flyktningar har gitt oss nyttige erfaringar både i grunnskulen og i vaksenopplæringa som ein må byggje vidare på.

Utdanningsdirektoratet har endra taktikk for utviklingsarbeid ute i barnehage og skule. Tidlegare har vi delteke i store nasjonale satsingar, puljevis i kommunane. Nå er det tenkt lokale utviklingsprosjekt, basert på lokale behov, i samarbeid med universitets- og høgskulesektoren. Dette har resultert i regionale utviklingsområde, og både barnehage og skule deltek i det regionale utviklingsarbeidet i Vest-Telemark, i samarbeid med Universitetet i Sør-Øst Norge.

Utfordringar

- Over tid kan ein sjå at trivsel er ei utfordring. Dette kjem til syne i UngData undersøkingane og til dels gjennom elevundersøkingar i skulen. Dette blir det arbeidd med, både lokalt på skulane, men er også tenkt som eit satsingsområde inn i prosjektet *Rusfri, robust og rettferdig*. Den felles planen for psykososialt miljø blir særskilt viktig her.

- Tilstanden på storskulen på Tveit og stor avdeling i Treungen barnehage er *Utdringar* som ein må halde fokus på.
- Sikre kvalifisert arbeidskraft i skulen. Innan 2025 må vi lærarane i skule oppfylle kompetansekrava i lovverket. Alle som underviser i faga norsk, matematikk og engelsk på barneskulen må ha 30 stp i vedkommande fag. I ungdomsskulen er kravet 60 stp tilsvarende. På ungdomssteget er det også krav om 30 studiepoeng i andre fag enn dei som er nemnde. me har derfor ei sterkt satsing på vidareutdanning av lærarar i åra som kjem.
- me må arbeide vidare med å flytte ressursar til spesialpedagogiske tiltak, frå dei eldste til dei yngste elevane.
- Sikre ein funksjonell IKT strategi i skulen; med m.a. god revideringsplan for innkjøp og finansiering av utstyr, og stadig kompetanseheving og utvikling.
- me må gjennomføre ROS-analyser og få på plass gode rutinar og tiltakskort som ein del av kommunen si beredskapsplan.
- Det blir innført nasjonal rammeplan for SFO hausten 2021 som vi må gjere oss klare til å innføre.
- Ha merksemrd på fråfall frå vidaregåande opplæring, og finne årsaker til den høge andelen

4.8 Kultur

Utviklingstrekk

For å sikre kommunen berekraft i å vere ein attraktiv kommune der folk vil bu, er trivsel, inkludering, god helse, identitet og livsmeistring sentrale punkt. Kultur har ei sentral rolle i denne utviklinga

Gjennom å jobbe målretta for dette gjennom tilrettelegging for fysisk aktivitet, sikre eit fritidstilbod alle, ha gode møteplassar for alle og tilrettelegge for bruk av kulturminne og vår lokale kultur, vil ringverknaden av dette arbeidet over tid gje gode resultat for ein kommune som folk vil leve og bu i.

Det vil i åra framover vere svært viktig at kommunen er ein tilretteleggar og ein som aktivt tar roret i å skape møteplassar for born og ungdom. Det er viktig å ha ein sterkt kommunal kulturskule, ungdomsklubb og bibliotek. Alle nøytrale og gode arenaer for inkludering.

Gjennom eit mangfold av kultur og kulturtilbod, både kommunale og frivillige, vil vi styrke dei sosiale relasjonane og trivsel blant befolkninga.

I utvikling av kommunen er gamle kulturminne og eigen natur sentral i korleis vi skapar oss ein felles identitet, og korleis vi ut av kommunen marknadsførar oss. me er ein rik kommune på dette, vi må framover ha fokus på korleis vi brukar og tilbyr dette.

Kommuneplanens samfunnsdel, fyrste punkt, understreker viktigheten av dette:

- Me har fokus på folkehelse i alle livets fase
- Me har fokus på livsmeistring og trivsel i alle livets faser
- Me har fokus på inkludering og det å høyre til ein stad
- Me har fokus på identitet og omdømme
- Me har fokus på tidleg innsats for å skape eit samfunn med små skilnader og like sjansar for alle
- Me har fokus på trivsel i ungdomsåra og at det er attraktivt å flytte heim att

Utfordringar

- Større ulikskap mellom menneske sosialt og økonomisk
- Psykiske lidinger
- Livstidssjukdomar
- Fråflytting

Alle desse punkta kan ein vere med å motverke med målretta arbeid i kultursektoren, og eit målretta samarbeid mellom einingar.

4.9 Klima og miljø

Utviklingstrekk

Vår tids største globale utfordring er klimaproblematikk. CO₂ hentast opp i store mengder og sleppast ut i atmosfæren Jordkloden vert som ein konsekvens varmare.

Dette gjev seg utslag i auka grad av ekstrem nedbør, ekstrem tørke og auka risiko for sørpe- og jordskred. Det førar og til færre levelege område på kloden, som igjen fører til at folk flytter permanent for å ha moglegheit til å overleve.

(I eit slikt perspektiv vil ein truleg måtte taka i mot klimaflyktningar.)

I staden for å fokusere einsidig på å få ned utslepp, er det avgjerande for kommunen si berekraftige utvikling at ein tilpassar planar, visjonar og idear til ein ny kvardag som ein veit kjem til å kome, og som me allereie ser effektar av i dag.

Nissedal kommune skal forplikte seg til å nå måla sett regionalt av Vestfold og Telemark fylkeskommune. Det handlar om 60 % utsleppsreduksjon innan 2030.

Dette er utgreia i Regional klimaplan for Telemark (2019 – 2026)

Klimatilpassing handlar om å ta omsyn til dagens og framtidas klima.

Klimaendringane vil påverke natur og samfunn på både kort og lang sikt. Å ta omsyn til dette er avgjerande for å sikre ei bærekraftig utvikling.

Arbeidet med klimatilpassing skal bidra til at samfunnet blir betre rusta til å møte klimaendringane og drar nytte av eventuelle føremoner som følge av endringar i klimaet

For å avgrense risiko, sårbarheit og ulemper ved klimaendringane, må Nissedal kommune kartlegge vassdrag, elvar, bekkar, rasfare, handtering av overvatn og konsekvens og tiltak ved skogbrann.

Me skal og sjå på moglegheitane som ligg i eit endra klima, med lengre vekstsesong, høgare temperatur og mindre snø. Klimatilpassing er ønska inn i kvar enkelt plan, og vil over tid gje store effektar. Det er viktig å inkludere personar med kunnskap og kjennskap til klimaproblematikken og klimatilpassing i utarbeiding av planar som tenesteeiningane lagar sjølv. På den måten kan ein enklare setje i verk tiltak som er tilpassa arbeidsstad, arbeidssituasjon, arbeidsmengde og realistiske målsetningar som einingane sjølv følgjer opp og er ansvarlege for.

Klimatilpassing handlar ikkje berre om lokale effektar av klimaendringar, men også om tilpassing til klimatiske endringar i andre land. Når verdas matproduksjon og produksjon av ei rad andre naudsynte produkt går ned som følge av klimaendringar, er det viktig at ein er

budd. Det vil seie at me må tilpasse vårt samfunn til konsekvensane av klimaendringar i andre land.

Ufordinigar

- å nå målet om utsleppsreduksjon sett i Regional klimaplan
- å klare gjennomføring av tiltak for å tilpasse oss klimaendringane

5. Vurdering og prioritering av planbehovet dei neste fire åra

I dette kapitlet er det gjort ei vurdering og prioritering av planbehova dei neste fire åra. Det er i nokon grad konkretisert kva fokusområde som skal leggast til grunn for dei planane kommunen vil revidere/utarbeide. Dette må utdjupast seinare, i planprogram og/eller oppstartsvarsel for den enkelte plan. Ved utarbeiding av planprogram må det leggast vekt på utfordringsbildet i kap. 4, og dei nasjonale og regionale føringane.

Tabellen under gir ei oversikt over gjeldande planar og planar under arbeid. Det er gjort ei avgrensing til kommuneplan, kommunedelplanar, kommunale reguleringsplanar for bustad og næring og temoplanar/sektorplanar.

Private reguleringsplanar er ikkje tekne med i oversikta, men går fram av arealdelen av kommuneplanen. Likeeins er planar av typen verksemndsplanar og årsplanar haldne utanfor då desse i første rekke er interne styringsdokument for einingane.

5.1 Vedtekne planar og planar under arbeid

VEDTEKNE PLANAR	VEDTEKEN
Kommuneplanen, samfunnsdelen 2020-2031	Kommunestyret, sak 070/20, 12.11.2020
Kommuneplanen, arealdelen 2014-2025	Kommunestyret, sak 030/14, 28.05.2014
Kommunedelplan for Kyrkjebrygdheia	Kommunestyret, sak 010/17, 16.02.2017
Kommunedelplan for Kyrkjebrygda	Kommunestyret, sak 038/14, 19.06.2014
Kommunedelplan for Treungen sentrum	Kommunestyret, sak 010/15, 05.03.2015
Kommunedelplan for Gautefallheia	Kommunestyret, sak 032/14, 28.05.2014
Kommunedelplan for Felle	Kommunestyret, sak 039/14, 19.06.2014
<i>Reguleringsplanar:</i>	
Sundsudden industriområde	Kommunestyret, sak 164/82, 19.08.1982
Vik huskrull	Kommunestyret, sak 044/82, 04.03.1982
Framnes øvre	Kommunestyret, sak 033/75, 28.02.1975
Framnes II	Kommunestyret, sak 025/86, 06.02.1986
Nisseheimen	Kommunestyret, sak 027/95, 04.05.2995
Hesmyr huskrull	Kommunestyret, sak 043/82, 04.03.1982
Smeitkollen	Kommunestyret, sak xxx/75, 09.05.2975
Kåsa-Solli	Kommunestyret, sak 246/80, 20.12.1980
Kåsa-Solli, nord	Formannskapet, sak 039/12, 22.03.2012
Solås	Fylkesmannen, 18.06.1970
Treungen sentrum	Kommunestyret, sak 044/81, 05.03.1981
Tveitsund bustadfelt	Kommunestyret, sak 020/07, 03.05.2007
Treungen nord	Kommunestyret, sak 058/97, 09.10.1997
Tveitsund bru, Sommarsletta og Nisser brygge	Kommunestyret, sak 053/18, 06.09.2018
Treungen sør	Kommunestyret, sak 025/12, 29.03.2012

Sundsmoen industriområde	Kommunestyret, sak 390/83, 20.12.1983
Åsen huskrull	Kommunestyret, sak 045/17, 15.06.2017
Berlimoen pelsdyrområde	Kommunestyret, sak 232/86, 02.10.1986
Sundsmyr pelsdyrområde	Kommunestyret, sak 002/89, 16.02.1989
<i>Temaplanar/sekotorplanar</i>	
Klimaplan	Kommunestyret, sak 042/10, 20.05.2010
Overordna beredskapsplan	Kommunestyret, sak 70/16, 07.09.2016
Heilskapleg ROS-analyse	
Atomberedskapsplan	2007
Handlingsplan for trafikksikring	Kommunestyret, sak 82/18, 13.12.2018
Rusmiddelpolitisk handlingsplan	Kommunestyret, sak 51/20, 17.06.2020
Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet	Kommunestyret, sak 09/12, 16.02.2012
Strategisk næringsplan	Kommunestyret, sak 10/13, 07.03.2013
Bu- og næringsutvalets rapport	Kommunestyret, sak 57/12, 29.09.2012
Landbruksplan for Nissedal kommune	Kommunestyret, sak 98/14, 11.12.2014
Hjorteviltplan for Nissedal kommune	Formannskapet, sak 60/19, 23.05.2019
Folkehelseplan	2011
Bustadsosial handlingsplan	Kommunestyret, sak 12/08, 28.02.2008
Plan for busetting og integrering av flyktninger	Kommunestyret, sak 38/15, 21.05.2015
Plan for barne- og ungdomshelsetenesta	Kommunestyret, sak 120/11, 15.12.2011
Leseplan for 1.-10. steg «Lære å lese – lese for å lære – lese for livet»	Ferdigstilt i 2019 Har ikkje vore til politisk handsaming
Plan for vurdering for læring	Ferdigstilt i 2014 Har ikkje vore til politisk handsaming
Plan for psykososialt miljø for born og unge i Nissedal kommune	Kommunestyret 2012
«Frå eldst til yngst» Plan for overgangar	Kommunestyret, sak 40/17, 15.06.2017
Plan for heim/skule-samarbeid for Tveit skule/Nissedal ungdomsskule	Ferdigstilt i 2014 Har ikkje vore til politisk handsaming
Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune	Kommunestyret, sak 40/18, 14.06.2018
Plan for tilsyn med barnehagane i Nissedal kommune	Ferdigstilt i 2019. Har ikkje vore til politisk handsaming
Trafikkopplæringsplan for skulane i Nissedal kommune	Utarbeidd i 2018 som ein del av Handlingsplan for trafikksikring i Nissedal kommune 2019 - 2020
Plan for den kulturelle skulesekken	Kommunestyret, sak 66/16, 16.06.2016
Hovudplan for vatn og avlaup	Kommunestyret, sak 19/17, 16.03.2017
Plan for bruk av nynorsk i Nissedal kommune	Kommunestyret, sak 67/14, 02.10.2014
PLANAR UNDER ARBEID/REVISJON	
FRAMDRIFT	
Kommuneplanen, arealdelen 2021-2032	Blir eigengodkjent ila. 1. halvår 2021.
Reguleringsplan Framnes øvre	Varsla planoppstart, godkjenning i 2021
Reguleringsplan Treungen sentrum, nord	Varsla planoppstart, godkjenning i 2021
Jettegrytene	Varsla planoppstart
Beredskapsplanar oppvekst	Ferdigstillast vår 2021
Plan for psykososialt miljø	Ferdigstillast vinteren 2021
«Frå eldst til yngst» plan for overgangar	Ferdigstillast vår 2021
Plan for helse- og sosial beredskap	Ferdigstillast vår 2021
Omsorgsplan	Ferdigstillast i 2021
Oversiktsbilete folkehelse	Ferdigstillast 2021

5.2 Status og vurdering av den einskilde planen

5.2.1 Kommuneplanen for Nissedal, samfunnsdelen

Status

Kommuneplanens samfunnsdel blei vedteken av kommunestyret i 2020. Den hadde då ikkje vore revidert sidan 2014

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje behov for planrevisjon i inneverande valperiode.

5.2.2 Kommuneplanen for Nissedal, arealdelen

Status

Gjeldande arealdel i kommuneplanen er frå 2014. Revidering av planen blei sett i gang i 2019, parallelt med samfunnsdelen. Grunna fleire uavklara motsegner mot det nye planforslaget, har eigengodkjenninga blitt sett på vent. Slik godkjenning vil skje i løpet av 1. halvår 2021.

Vurdering av behov for revidering

Når eigengodkjenninga av nåverande planforslag er på plass, er det ikkje behov for nokon ny planrevisjon i inneverande valperiode.

5.2.3 Kommunedelplanen for Kyrkjebygdheia

Status

Planen blei sist rullert i 2017. Planen gav etter plan- og bygningslova § 30-6 heimel til å krevje eksisterande fritidsbustader tilkopla felles vatn- og avløpsnett. Planen legg til rette for både fortettingar av eksisterande hyttefelt og utvidingar av slike. Etter godkjenningsvedtaket er det fremja forslag til ein ny detaljreguleringsplan, *Nordstøy hyttegrend*. Denne planen vil bli sluttbehandla i løpet av 1. halvår 2021.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje behov for planrevisjon i inneverande valperiode.

5.2.4 Kommunedelplanen for Kyrkjebygda

Status

Planen blei sist rullert i 2014. Nye attraktive bustadområde var i fokus. Det er sett i gang planprosess for revisjon og utviding av detaljreguleringsplanen *Framnes Øvre*.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje revisjonsbehov i inneverande valperiode.

5.2.5 Kommunedelplanen for Treungen sentrum

Status

Planen blei sist rullert i 2015. Nye attraktive bustadområde var i fokus. Det er sett i gang planprosess for revisjon og utviding av detaljreguleringsplanen *Treungen sentrum nord*.

Eksisterande fritidsbustader kan etter planendringa krevjast tilkopla felles vatn- og avløpsnett.

Plan for ei ny Tveitsund bru opnar for alternative plasseringar. Ein revisjon av denne kommunedelplanen vil vere aktuell som ei formell prosessforankring ved val av brualternativ og eventuelle endringar av tilførselsvegar til denne

Vurdering av behov for revidering

Planen bør reviderast når Statens vegvesen har lagt fram meir grundige kostnadskalkyler for dei ulike brualternativa.

5.2.6 Kommunedelplanen for Gautefallheia

Status

Planen blei sist rullert i 2014. Nye byggeområde for fritidsbustader og fortetting av slike var hovudtema. Eksisterande fritidsbustader kan etter planendringa krevjast tilkopla felles vatn- og avløpsnett. Planen har til nå utløyst eit detaljreguleringsforslag, *Felehovet sør og Reinsvatn*. Planforslaget er fortsatt i prosess.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje revisjonsbehov i inneverande valperiode.

5.2.7 Kommunedelplanen for Felle

Status

Planen blei sist rullert i 2014. Nye byggeområde for bustader og fritidsbustader var hovudtema. Utbygging av områda *Bakkane*, *Damholta* og *Dukheia* kan skje utan detaljreguleringsplan for inntil fem heilårsbustader i kvart av dei. Det er ikkje bygd nye heilårsbustader i desse områda etter planrevideringa. Eksisterande fritidsbustader kan etter planendringa krevjast tilkopla felles vatn- og avløpsnett.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje revisjonsbehov i inneverande valperiode.

5.2.8 Klima og energiplan

Status

Planen blei vedteken av kommunestyret i 2010. Utarbeida som ein sektorplan/temaplan utan formalisering gjennom plan- og bygningslova.

Vurdring av behov for revidering

Det foregår eit arbeid med felles klimaplan for Vest-Telemark. Tanken er at ein slik felles plan skal forplante seg til kommunevise planar. Det er difor aktuelt å revidere vår klimaplan i planperioden.

5.2.9 Overordna beredskapsplan

Status

Overordna beredskapsplan vart vedteken av kommunestyret i 2016, og har vore grunnlagsdokument for krisehandtering seinare

Vurdering av behov for revidering

Etter tilsyn frå statsforvaltar er det trond for revidering av planen tidleg i planperioden

5.2.10 Atomberedskapsplan

Status

Atomberedskapsplanen er frå 2007.

Vurdering av behov for revidering

Tilsyn frå Statsforvaltar gjev oss merknader til denne planen at den må oppdaterast på grunnlag av kommunal atomberedskap frå 2017.

5.2.11 Handlingsplan for trafikksikring

Status

Planen vart sist rullert i desember 2018.

Målet med plan for trafikksikring er å auke kommunens innsats i trafikksikringsarbeidet. Planen skal synleggjere utfordringane på området, og korleis kommunen kan bruke eigne ressursar og samarbeide med andre for å skape større trafikktryggleik, slik at død og alvorlege ulukker blir unngått. Planen er svært konkret og inneholder mange forslag til utbetring av vegstandard med meir. Denne planen var grunnlaget for at Nissedal kommune i 2015 blei godkjent som landets fyrste trafikksikre kommune

Vurdering av behov for revidering

Planen skal rullerast kvar anna år i november

5.2.12 Rusmiddelpolitisk handlingsplan

Status

Planen vart sist rullert i juni 2020

Vurdering av behov for revidering

Planen skal reviderast kvart fjerde år i samband med ny kommunestyreperiode. Neste revidering er i 2024

5.2.13 Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet

Status

Vedteke i kommunestyret 16.02.2012. Blir rullert kvart år i desember.

Vurdering av behov for revidering

Blir rullert i 2021

5.2.14 Strategisk næringsplan

Status

Planen vart vedteke i kommunestyret 07.03.2013.

I pkt. 1.6 står det: «Planen bør/kan reviderast ein gong per kommunestyreperiode.»

Vurdering av behov for revidering

Planen bør reviderast i planperioden.

5.2.15 Bu- og næringsutvalets rapport

Status

Rapporten er frå 2012, og legg føringar for arealbruk til bustad- og næringsetablering.

Vurdering av behov for revidering

Rapporten er innarbeidd i kommuneplanen og kommunedelplanar

5.2.16 Landbruksplan for Nissedal kommune

Status

Planen vart sist revidert i 2014

Vurdering av behov for revidering

Argumenta for å ikkje revidere planen og heller oppheve den er som følger:

- Nissedal har ingen eigne, kommunale verkemiddel for å styre utviklinga i landbruket.
- Dei statlege verkemidla blir styrt gjennom nasjonale og regionale lover retningslinjer og planar der også kommunane blir involvert i planarbeidet og der vi blir pålagt å lage kommunale strategiar for ein del av dei økonomiske verkemidla. Med dette har vi nok styringsdokument og moglegheit til å påverke verkemiddelbruken.

Landbruksplanen blir ein tydeleg del av strategisk næringsplan

5.2.17 Hjorteviltplan for Nissedal kommune

Status

Gjeldande plan vart vedteken av formannskapet 23.5.2019

Vurdering av behov for revidering

Planen bør reviderast i valperioden

5.2.18 Folkehelseplan

Status

Planen vart vedteken i 2011 då Nissedal vart godkjent som trygt lokalsamfunn

Vurdering av behov for revidering

Planen slik den framstår er på mange måtar utdatert, og det er starta eit arbeid med eit lovpålagt plandokument som heiter «oversiktsbilde folkehelse» som vil erstatte folkehelseplanen vår. Dette arbeidet er i samarbeid med fylkeskommunen, og det er etablert ei arbeidsgruppe. Plandokumentet blir lagt fram til vedtak i kommunestyret i 2021.

5.2.19 Bustadsosial handlingsplan

Status

Planen er frå 2008 og har ikkje vore revidert sidan. Planen er på fleire punkt utdatert.

Vurdering av behov for revidering

Planen bør utgå og heller omskapast til ein handlingsdel til Omsorgsplanen

5.2.20 Plan for busetting og integrering av flyktningar i Nissedal kommune

Status

Vedteke av kommunestyret i mai 2015

Vurdering av behov for revidering

Ikkje behov for revidering grunna avslutta perioden med busetting og utfasing av flyktningtenesta. Evaluering av flyktningtenesta blir gjort vinter/vår 2021

5.2.21 Plan for barne- og ungdomshelsetenesta

Status

Planen blei vedteken i 2011

Vurdering av behov for revidering

Planen vert revidert vår 2021

5.2.22 Leseplan for 1.-10. steg «Lære å lese – lese for å lære – lese for livet»

Status

Ferdig utarbeidd april 2019. Ikkje politisk vedtak

Vurdering av behov for revidering

Blir rullert i 2023

5.2.23 Plan for vurdering for læring

Status

Blei utarbeidd i 2014 med ein overordna plan, samt skulevise progresjonsplanar.

Vurdering av behov for revidering

Blir revidert i 2022

5.2.24 Plan for pykososialt miljø for born og unge i Nissedal kommune

Status

Vedteke i 2012, revidert i 2017, ny plan under arbeid i 2020, ferdigstillast 2021

Tidlegare plan gjaldt berre skule. Ny plan vil gjelde for heile eining for oppvekst og kultur

Vurdering av behov for revidering

Ikkje behov for revidering i planperioden

5.2.25 «Frå eldst til yngst» - Plan for overgangar

Status

Ferdig utarbeidd i 2017

Revideringsarbeid pågår i 2020, delvis inn i 2021

Vurdering av behov for revidering
Ingen ny revidering i denne planperioden

5.2.26 Plan for heim-skulesamarbeid ved Tveitr skule/Nissedal ungdomsskule

Status
Utarbeid i 2014. Revidert i 2020. Ikke politisk vedteken

Vurdering av behov for revidering
Revidering kvart fjerde år. Ikke behov for revidering i planperioden.

5.2.27 Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune

Status
Vedteke av kommunestyret i 2018

Vurdering av behov for revidering
Evaluering i 2021 med påfølgande revidering i 2022

5.2.28 Plan for tilsyn med barnehagane i Nissedal kommune

Status
Utarbeidd 2018

Vurdering av behov for revidering
Må bli revidert i planperioden, etter lovendringar i 2021

5.2.29 Trafikkopplæringsplan for skulane i Nissedal kommune

Status
Ferdig utarbeidd i 2018

Vurdering av behov for revidering
Revidering i 2022

5.2.30 Plan for den kulturelle skulesekken

Status
Vedteke av kommunestyret i 2016

Vurdering av behov for revidering
Revidering i 2021

5.2.31 Hovudplan for vatn og avlaup

Status
Planenperioden er 2017 - 2027

Vurdering av behov for revidering

Planen må reviderast i planperioden sidan mange av tiltaka er gjennomført og ein ser nye utfordringar som bør inn i planen.

5.2.32 Plan for bruk av nynorsk i Nissedal kommune

Status

Gjeldande plan er frå 2014. Planen omfattar bruk av nynorsk både internt i kommunen og utafor kommunen som organisasjon.

Vurdering av behov for revidering

Planen skal reviderast ein gong i kvar valperiode. Planen bør vere slik den er, og korkje opphevast eller rullerast. Planen eg god, og det vil ikkje vere fornuftig ressursbruk å sette i gang eit revideringsarbeid.

5.2.33 Reguleringsplan Sundsodden industriområde

Status

Planen er frå 1982. Det er framleis ledig, ikkje opparbeidd/delvis opparbeidd areal til industriføremål.

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.34 Reguleringsplan Vik huskrull

Status

Planen er frå 1982. Planområdet er ikkje opparbeidd. Det er ikkje etablert nye bustader her etter plangodkjenninga

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden, eventuelt kan planen opphevast..

5.2.35 Reguleringsplan Framnes øvre

Status

Planen er frå 1975. Det er framleis ledige bustadomter her.

Vurdering av behov for revidering

Det er varsle planoppstart. Nye detaljreguleringsplan vil vere ferdig i løpet av 2021.

5.2.36 Reguleringsplan Framnes II

Status

Planen er frå 1986. Nokre ledige bustadomter.

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.37 Reguleringsplan Nisseheimen

Status

Planen er fra 1995. Det meste av arealet er privatisert.

Vurdering av behov for revidering

Reguleringsplanen kan opphevast.

5.2.38 Reguleringsplan Hesmyr huskrull

Status

Planen er fra 1982. Planområdet er ikke opparbeidd. Det er ikke etablert nye bustader her i samsvar med planen etter plangodkjenninga

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden, eventuelt kan planen opphevast..

5.2.39 Reguleringsplan Smeitkollen

Status

Planen er fra 1975. Området er fullt utbygd

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.40 Reguleringsplan Kåsa-Solli

Status

Planen er fra 1980. Delar av planen blei erstatta med ny plan i 2012

Vurdering av behov for revidering

Ikkje nytt revideringsbehov i perioden.

5.2.41 Reguleringsplan Kåsa-Solli, nord

Status

Planen er fra 2012.

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.42 Reguleringsplan Solås

Status

Planen er fra 1970. Området er fullt utbygd.

Vurdering av behov for revidering

Ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.43 Reguleringsplan Treungen sentrum

Status

Planen er frå 1980. Mesteparten av planen er avløyst av planane Treungen sentrum, nord og Tveitsund bustadfelt.

Vurdering av behov for revidering

Resten av denne reguleringsplanen kan opphevast ved at arealet blir lagt inn i reguleringsplanen *Treungen sentrum, nord* når denne planen blir revidert i løpet av 2021.

5.2.44 Reguleringsplan Tveitsund bustadfelt

Status

Planen er frå 2007. Planen blei endra i 2012.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.45 Reguleringsplan Treungen sentrum, nord

Status

Planen er frå 1997. Det er gjort fleire mindre endringar i planen fram til i dag. Det er varsle oppstart av ein planrevisjon, og der planområdet også blir utvida.

Vurdering av behov for revidering

Planen blir revidert i løpet av 2021, og planområdet blir utvida med dei areala som i kommunedelplanen her er lagt ut som framtidige byggeområde for heilårsbustader.

5.2.46 Reguleringsplan Tveisund bru, Sommarsletta og Nisser brygge

Status

Planen er frå 2018. Planen dekker både kommunalt og privat plan- og utbyggingsbehov.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.47 Reguleringsplan Treungen sør

Status

Planen er frå 2012. Feltet B15 i planen blei i 2017 ved ein forenkla planprosess detaljregulert som *Damkollen bustadfelt*. Dersom det i perioden blir aktuelt å bygge ny Tveitsund bru, vil det bli sett i gang detaljregulering av delar av dette planområdet.

Vurdering av behov for revidering

Det er ikkje revideringsbehov i perioden, med mindre det blir vedtatt bygging av ny Tveitsund bru. Ein planprosess for dette vil i så fall bli styrt av Statens vegvesen.

5.2.48 Reguleringsplan Sundsmoen industriområde

Status

Planen er frå 1983. Størsteparten av arealet er disponert, delar av det mellombels.

Vurdering av behov for revidering
Ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.49 Åsen huskrull

Status
Planen er frå 2017.

Vurdering av behov for revidering
Det er ikkje revideringsbehov i perioden.

5.2.50 Reguleringsplan Berlimoen pelsdyrområde

Status
Planen er frå 1986. Kommunen fester grunn for vidare framleige.

Vurdering av behov for revidering
Planen bør opphevast, jf. at pelsdyrnæringa er vedtatt nedlagt.

5.2.51 Reguleringsplan Sundsmyr pelsdyrområde

Status
Planen er frå 1989.

Vurdering av behov for revidering
Planen bør opphevast, jf. at pelsdyrnæringa er vedtatt nedlagt.

5.3 Nye planbehov i kommunestyreperioden

Plan for samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet
Nissedal kommune har ikkje, med grunnlag i den heilsaklege ROS-analysen, utarbeidd langsigte mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet.

Mål, strategiar, prioriteringar og plan for oppfølging av funna i den heilsaklege ROS-analysen er ikkje fastsette i tilstrekkeleg grad. Dette kan ivaretakast i eigen plan for samfunnstryggleik og beredskap

Kontinuitetsplan beredskap
Kommunen er sårbar ved ei krise som varar over tid. Ei lang rekke kritiske funksjonar er sårbare ved at dei er dekka med eit fåtal av personell og ved at kompetansekrava ofte er høge. Samstundes vil det ofte vere slik at kriser krev ei vesentleg auke i innsats av både personell og materiell, slik at sjølv fagområde/tenester med relativt sett høg bemanning kan bli sett under press. Smittesituasjonar er gode døme på dette. Relativt ufaglært arbeidskraft kan også bli ein kritisk ressurs i slike høve.

Tilsyn frå Statsforvaltar har råda kommunen å utarbeide ein kontinuitetsplan med

- prioriteringsliste for kommunale tenester ved langvarig krise

- ei klargjering av kven som er nøkkelpersonell som til dømes skal prioriterast for vaksinering i ein pandemisituasjon

Beredskapsplan for miljøretta helsevern

Kommunen har ikkje utarbeidd beredskapsplan(ar) knytt til hendingar innanfor miljøretta helsevern

I lova gjeng det fram at «Kommunen plikter å utarbeide en beredskapsplan for sine oppgaver etter denne lovens kapittel 3 i samsvar med helseberedskapsloven. Helseberedskapsplanen skal samordnas med kommunens øvrige beredskapsplanar».

Digitaliseringsstrategi

Nissedal kommune er ein liten kommune med relativt små ressursar og låg kompetanse til å drive utviklingsarbeid innan digitalisering. Digitalisering har difor vore tema i det regionale samarbeidet i Vest-Telemark, og det er initiert fleire delprosjekt som ledd i dette arbeidet. Diverre har ein så langt ikkje klart å utarbeide ein felles digitaliseringsstrategi.

Behovet for å arbeide med dette på ein meir systematisk og strukturert måte er bare aukande, og Nissedal kommune må difor prioritere utarbeiding av ein digitaliseringsstrategi, primært i samarbeid med andre kommunar, men om naudsynt, på eigen hand.

Marknadsføringsstrategi

Nissedal kommune har ingen eigen marknadsføringsstrategi. Det vart vedteke som eit enkeltiltak for 2021 i Handlingsprogrammet å lage ein slik strategi. Behovet har reist seg mellom anna når me mottek søknader om å tilskot og støtte til ulike tiltak som kan ha ein marknadsføringsverdi. Det finst mange hestar å satse på, og det er truleg ikkje det luraste å kjøpe eitt lodd på kvar av dei. Her kjem ein medvitne marknadsføringsstrategi inn i bildet.

Beredskapsplan oppvekst

Denne planen blir utarbeidd vinteren/våren 2021.

Arbeidet hadde planlagt oppstart januar, saman med fylkesmannen, men blei avlyst grunna tilspissa koronasituasjon nasjonalt. Ny oppstartsdato tenkt i februar.

Plan for heim-skulesamarbeidet ved Kyrkjebygd oppvekstsenter, avd. skule

Kyrkjebygd oppvekstsenter måtte prioritere bort utarbeiding av Plan for heim-skulesamarbeid då dette pågjekk i eininga i 2019, som ein del av prosjektet *Inkluderande barnehage- og skolemiljø* (IBSM). Dei arbeidde då med andre delar av prosjektet. Planen er tenkt utarbeidd i 2022.

Oversiktsbilete folkehelse

§5 i lov om folkehelsearbeid seier at kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkninga, samt dei positive og negative faktorane som kan virke inn på denne. Oversikten skal identifisere utfordringar og ressursar i kommunen, og vurdere årsaksforhold og konsekvensar. Den skal i tillegg inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi.

Oversiktsdokumentet skal utarbeidast kvart fjerde år og det skal ligge til grunn for det langsiktige systematiske folkehelsearbeidet

Kulturminneplan

Denne planen er etterspurt og vil bli starta på i 2021. Det er ein omfattande plan som vil krevje ekstern hjelp. Kommunen har motteke 100 000 kr i støtte frå riksantikvaren til dette føremål. Ved utarbeiding av planen skal kommunestyret velje seg ut nokre område som ein skal ha som tema for planen, til dømes jernbanehistorie, gruvehistorie osv.

Plan for arbeidet ved felles landbrukskontor for Nissedal og Kviteseid

Dei største overføringane fra staten til jordbruket skjer gjennom dei årlege driftstilskota til husdyrhald og til drift av jordbruksareal. I år utgjer det om lag 3,4 mill. kr i Nissedal og 12,2 mill. kr i Kviteseid. Landbruksdirektoratet stillar stadig strengare krav til saksbehandlinga i kommunane og til dokumentasjonen av den. I tillegg til å oppfylle krava i forskrift og rundskriv skal vi ha skriftlege, kommunale retningsliner og rutinar for prioritering, saksbehandling og korleis vi jobbar. Dette er nytt og følgjer av saksbehandlingsrundskrivet for produksjonstilskot i 2020. Tilsvarande gjeld også for andre ordningar som erstatningsordningar, tilskota til spesielle miljøtiltak i jordbruket og nærings- og miljøtiltak i skogbruket og forvaltinga av skogfond og rentemidlane.

Det vil vere nyttig å lage ein plan eller årshjul for arbeidet ved landbrukskontoret meir enn for landbruket i kommunen. Der kan vi samle retningsliner og dokumentasjon for dei enkelte ordningane. Der må vi også skildre utfordringar for landbruket i kommunen som grunnlag for strategiar for bruken av dei verkemidla vi forvaltar. Dette kan med fordel vere ein felles plan for Kviteseid og Nissedal.

Plan for arbeidet ved felles landbrukskontor for Nissedal og Kviteseid

Dei største overføringane fra staten til jordbruket skjer gjennom dei årlege driftstilskota til husdyrhald og til drift av jordbruksareal. I år utgjer det om lag 3,4 mill. kr i Nissedal og 12,2 mill. kr i Kviteseid. Landbruksdirektoratet stillar stadig strengare krav til saksbehandlinga i kommunane og til dokumentasjonen av den. I tillegg til å oppfylle krava i forskrift og rundskriv skal me ha skriftlege, kommunale retningsliner og rutinar for prioritering, saksbehandling og korleis vi jobbar. Dette er nytt og følgjer av saksbehandlingsrundskrivet for produksjonstilskot i 2020. Tilsvarande gjeld også for andre ordningar som erstatningsordningar, tilskota til spesielle miljøtiltak i jordbruket og nærings- og miljøtiltak i skogbruket og forvaltinga av skogfond og rentemidlane.

Det vil vere nyttig å lage ein plan eller årshjul for arbeidet ved landbrukskontoret meir enn for landbruket i kommunen. Der kan vi samle retningsliner og dokumentasjon for dei enkelte ordningane. Der må vi også skildre utfordringar for landbruket i kommunen som grunnlag for strategiar for bruken av dei verkemidla vi forvaltar. Dette kan med fordel vere ein felles plan for Kviteseid og Nissedal.

Plan for frivilligheitspolitikk i Nissedal kommune

Kommunar som har ein frivilligheitspolitikk har tettare dialog med frivillig sektor lokalt enn dei som ikkje har ein slik utarbeida politikk, og har derav betre føresetnader for å utveksle informasjon utvikle samarbeidsrelasjoner.

Ein frivilligheitspolitikk som omhandlar korleis kommunen skal forhalde seg til frivillig sektor vil fremme samskaping mellom kommune og frivillighet.

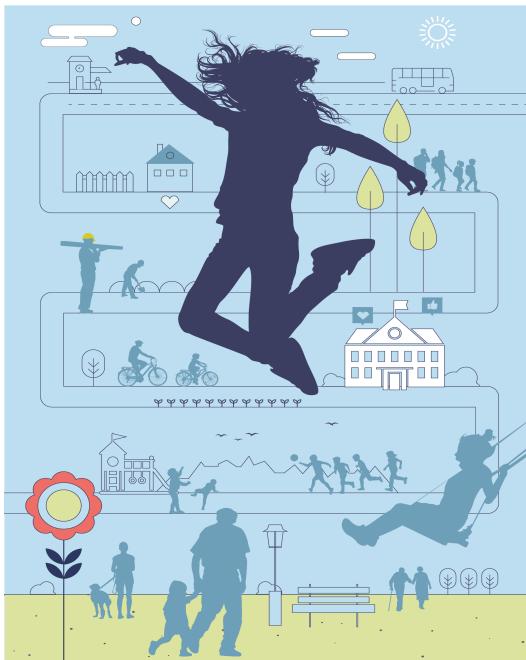
Få kommunar har etablert ein politikk som beskriver kommunen sitt forhold til frivillig sektor på systemnivå. Dette til tross for at frivillig sektor, lokalt og nasjonalt, ofte er peika på som ein sentral aktør som kan bidra til å løyse felles samfunnsutfordringar, som til dømes arbeid mot fattigdom i barnefamiliar.

5.4 Samandrag av planbehovet for dei neste fire åra

EKSISTERANDE PLANAR	Tidsplan for revidering	Formell Status
Kommunedelplan for Treungen sentrum	Revidering av planen tidleg i valperioden	Plan etter pbl
Klima og energiplan	2022	Temaplan/sektorplan, plan etter pbl.
Overordna beredskapsplan	Vår 2021	Temaplan/sektorplan
Atomberedskapsplan	Vår 2021	Temaplan/sektorplan
Handlingsplan for trafikksikring	2022	Temaplan/sektorplan
Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet, Nissedal kommune.	Revidering i 2021	Temaplan/sektorplan, plan etter pbl.
Strategisk næringsplan	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Hjorteviltplan for Nissedal kommune	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Plan for barne- og ungdomshelsetenesta	Revidering vår 2021	Temaplan/sektorplan
Leseplan for 1.-10. steg «Lære å lese – lese for å lære – lese for livet»	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Plan for vurdering for læring	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Strategiplan for digital satsing i barnehagar og skular i Nissedal kommune	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Plan for tilsyn med barnehagane	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Trafikkopplæringsplan for skulane i Nissedal kommune	Revidering i 2022	Temaplan/sektorplan
Plan for den kulturelle skulesekken	Revidering i 2021	Temaplan/sektorplan
Hovudplan for vatn og avlaup	2022	Temaplan/sektorplan
NYE PLANBEHOV	Tidsplan for oppstart	Formell Status
Plan for samfunnstryggleiks- og beredskapsarbeidet	Vår 2021	Temaplan/sektorplan
Kontinuitetsplan beredskap	2021	Temaplan/sektorplan
Beredskapsplan for miljøretta helsevern	2021	Temaplan/sektorplan
Digitaliseringssstrategi	2022	Temaplan/sektorplan
Marknadsføringsstrategi	2021	Temaplan/sektorplan
Beredskapsplan oppvekst	2021	Temaplan/sektorplan
Plan for heim-skulesamarbeid ved Kyrkjebygda oppvekstsenter	2022	Temaplan/sektorplan
Oversiktsbilete folkehelse	2021	Temaplan/sektorplan
Kulturminneplan	2021	Temaplan/sektorplan
Plan for arbeidet ved felles landbrukskontor for Nissedal og Kviteseid	2021	Temaplan/sektorplan
Plan for frivilligheitspolitikk	2021	Temaplan/sektorplan

Nissedal mot 2050 – ein bærekraftig reiselivskommune – ein plan for bruk av naturen vår	2022	
--	------	--

Nissedal

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Også andre informasjonskilder må benyttes i oversiktsarbeidet, se figuren nedenfor.

Statistiken er hentet fra Kommunehelsa statistikkbank per februar 2020 og er basert på kommune- og fylkesinndelingen per 1.1.2020.

Utgitt av
 Folkehelseinstituttet
 Postboks 222 Skøyen
 0213 Oslo
 E-post: kommunehelsa@fhi.no

Redaksjon:
 Camilla Stoltenberg, ansvarlig redaktør
 Else Karin Grønholt, fagredaktør
 Fagredaksjon for folkehelseprofiler
 Idékilde: Public Health England
 Illustrasjoner: FHI og fetetyper.no

Artikkelen på midtsidene er skrevet i samarbeid med Helsedirektoratet.

Bokmål

Batch 2502200922.2802201225.2502200922.2802201225.28/02/2020 13:43

Nettside:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Sosialt bærekraftige lokalsamfunn er temaet for folkehelseprofilen 2020. Temaet gjenspeiles i indikatorer og figurer.

Indikatorene som presenteres er generelt valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. All statistikk må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- I aldersgruppen 45 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.

Oppvekst og leveår

- Andelen som bor i husholdninger med lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Lav husholdningsinntekt vil si at inntekten er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge, og at brutto finanskapital er under 1G. I Kommunehelsa statistikkbank finnes det også tall for lavinntekt der medianinntekten i kommunen er brukt som grense.

Miljø, skader og ulykker

- Konsentrasjonen av fint svevestøv som befolkningen i kommunen er utsatt for, ser ut til å være noe lavere enn for befolkningen i landet som helhet. Tallene er basert på modellen som brukes i varslingstjenesten «Luftkvalitet i Norge».
- Det blir ikke vist statistikk på andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er med i en fritidsorganisasjon. Dette skyldes at Ungdata-undersøkelsen ikke er gjennomført i kommunen i perioden 2017-2019, eller at det er utilstrekkelig tallgrunnlag. Utilstrekkelig betyr at tallene er for små eller at det mangler opplysninger om klassetrinn og kjønn, noe som er nødvendig for å kunne sammenlikne med landsnivået. Tall kan også mangle som følge av kommunesammenslåing.

Helserelatert atferd

- Det blir ikke vist statistikk på andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive. Dette skyldes at Ungdata-undersøkelsen ikke er gjennomført i kommunen i perioden 2017-2019, eller at det er utilstrekkelig tallgrunnlag. Tall kan også mangle som følge av kommunesammenslåing.

Helsetilstand

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på sosiale helseforskjeller i kommunen, målt som forskjell i forventet levealder mellom utdanningsgrupper.

Sosialt bærekraftige lokalsamfunn

Sosialt bærekraftige samfunn handler om samfunn preget av tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til goder som arbeid, utdanning og gode nærmiljø. Gjennom planprosessene kan kommunen legge til rette for en sosialt bærekraftig samfunnsutvikling.

Frem til i dag har sosiale forhold fått mindre oppmerksomhet enn de to andre dimensjonene i FNs bærekraftsmål - miljø og økonomi, se figur 1. FN er tydelig på at også sosiale forhold er en viktig del av bærekraftsmålene, se tekstboksen.

Folkehelsearbeidet har mye til felles med den sosiale dimensjonen i FNs bærekraftsmål. Både sosial bærekraft og folkehelse handler om å fremme en samfunnsutvikling som:

- Setter menneskelige behov i sentrum.
- Gir sosial rettferdighet og like livssjanser for alle.
- Legger til rette for at mennesker som bor i lokalsamfunnet, kan påvirke forhold i nærmiljøet og ellers i kommunen.
- Legger til rette for deltagelse og samarbeid.

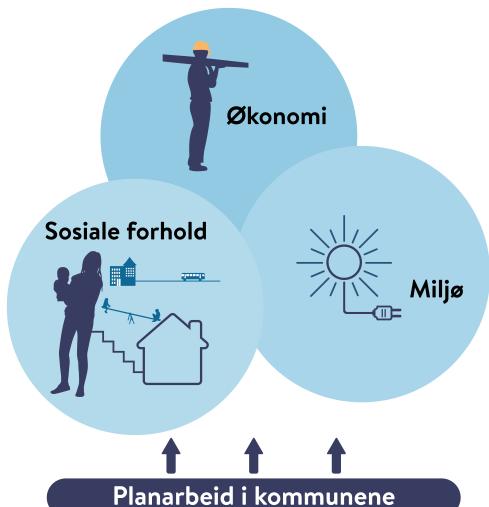
Planlegging som virkemiddel

I de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging for 2019-2023 legger regjeringen vekt på at kommunene skal planlegge for å skape en bærekraftig samfunnsutvikling, sikre sosial rettferdighet og god folkehelse.

Helse er ikke bare et resultat av individuelle forhold og levevaner, men påvirkes også av levekår og strukturelle forhold som inntekt, arbeid, oppvekst, utdanning, bo- og nærmiljø. Planlegging gir kommunen mulighet til å omfordеле slike påvirkningsfaktorer.

Et godt oversiktsskisse som gir den nødvendige kunnskapen om påvirkningsfaktorer, er et viktig utgangspunkt for planstrategien og planarbeidet i kommunen.

Figur 1. Planlegging – et viktig verktøy for lokal bærekraft.

FNs mål for bærekraft

De 17 målene for bærekraftig utvikling innen 2030 er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, kjempe mot urettferdig fordeling og stoppe klimaendringene.

For å skape en bærekraftig utvikling må vi arbeide på tre områder:

- klima og miljø
- økonomi
- sosiale forhold

Figuren representerer de 17 målene.
Kilder: FN-sambandet, Regjeringen.no

Dersom kommunen ikke er bevisst på relevante påvirkningsfaktorer og hvordan disse fordeles i befolkningen, kan kommunen komme til å videreføre uheldige miljø- og samfunnsmessige forhold og dermed svekke den sosiale bærekraften.

Spørsmål kommunen kan stille seg er: Hvordan er sosial bærekraft ivaretatt i planarbeidet? Er sosial bærekraft tilstrekkelig integrert i samfunns- og arealdelen, og blir dette fulgt opp i kommunedelplaner og økonomiplanen?

Kommuneplanens samfunnsdel er et særlig viktig verktøy for å prioritere og samordne hva kommunen skal satse på, og hvor. Hvis planleggingen skal virke, må kommunen følge opp med tiltak.

Fire mål er viktige i planlegging av sosialt bærekraftige lokalsamfunn: at innbyggerne har god tillit til samfunnet og hverandre, har tilgang til arbeid, utdanning og gode nærmiljø, at de føler at de hører til, og at de opplever trygghet.

Tilhørighet

Tilhørighet handler om å ha tilknytning til andre mennesker eller steder. Mange kommuner jobber med tilhørighet og felleskap innenfor ulike sektorer; for eksempel gjennom utvikling av gode oppvekst- og bomiljøer, næringsutvikling, levende sentrum, flerbruk av kommunale bygg og tilbud for innbyggere i og utenfor arbeidslivet.

Det å delta i frivillige organisasjoner og kommunale prosesser kan bidra til å styrke følelsen av tilhørighet til lokalmiljøet og kommunen. Tiltak for å hindre utenforskapskultur kan også styrke opplevelsen av tilhørighet og felleskap.

I hvilken grad innbyggerne deltar i for eksempel frivillig arbeid, om de stemmer ved kommunestyrevalget eller om de deltar i andre samfunnsaktiviteter, kan fortelle oss noe om i hvilken grad innbyggerne i en kommune føler at de hører til. Figur 4 viser andelen som stemte ved kommunestyrevalget høsten 2019.

FOLKEHELSEPROFIL 2020

Trygghet

For innbyggerne i en kommune er det viktig at de grunnleggende behovene dekkes for å kunne oppleve trygghet og livsmestring. Å skape trygge samfunn handler også om å sikre innbyggerne en rettferdig fordeling og lik tilgang på goder og ressurser.

Hva som skaper trygghet varierer. Det kan være å kunne gå ute alene på kveldstid, oppleve godt naboskap og at barna kan leke fritt i nærområdet, men også at en har fast inntekt og gode relasjoner.

For å kunne øke tryggheten i et område er det nødvendig å først finne ut hvordan befolkningen opplever tryggheten på stedet, se figur 2. Se også indikatorene 4-7 om økonomisk trygghet i folkehelsebarometeret på side 4.

Medvirkningsprosesser kan også være en kilde til informasjon om opplevelsen av trygghet i lokalsamfunnet.

Tilgang til bolig, arbeid og lokale tilbud

Alle mennesker skal kunne bosette seg og leve et godt liv i kommunen. Det innebærer at innbyggerne blant annet har tilgang til en passende bolig til en pris de kan betale. God variasjon når det gjelder arbeidsplasser, tilgang til skole og barnehage, offentlig transport, sosiale møteplasser og kommunale tjenester er også avgjørende for gode liv og viktig for utjevning av sosial ulikhet.

At alle barn og unge kan ferdes trygt til og fra skolen og delta i fritidsaktiviteter, og at eldre kan leve aktive liv, er viktige kvaliteter i et lokalsamfunn. Det samme gjelder at alle har tilgang til miljøkvaliteter som ren luft, støyfrie områder og rekreasjon. Se indikator nummer 15 om luftkvalitet i folkehelsebarometeret på side 4.

Figur 3 viser tall som kan si noe om tilgangen til passende boliger i kommunen.

Tillit til mennesker og myndigheter

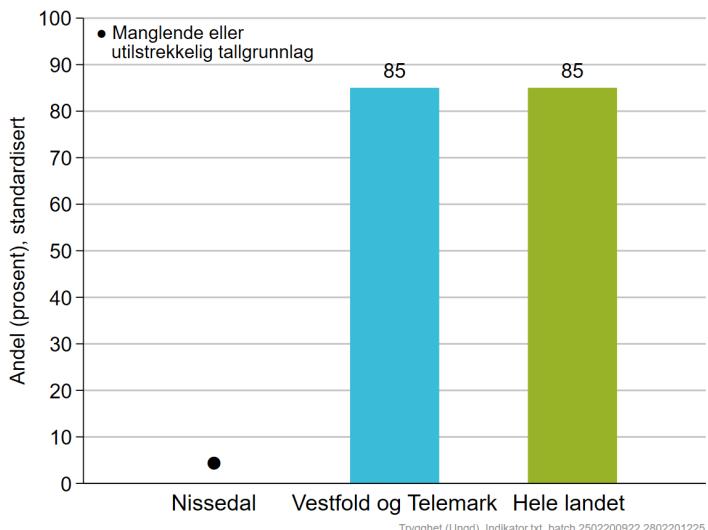
Sammenlignet med andre land, er det i Norge høy grad av tillit til medmennesker og samfunn. Det gjelder for eksempel tillit til naboer, tillit til at kommunen tilbyr tjenester som vi trenger, at politikere har samfunnets interesser i tankene, og at velferdsstaten gir oss økonomisk trygghet dersom behovet er der.

På lokalt nivå viser tillit seg på flere måter, blant annet hvordan vi forholder oss til hverandre. Andelen av befolkningen som stemmer ved valg, kan også være en indikator på tillit, se figur 4.

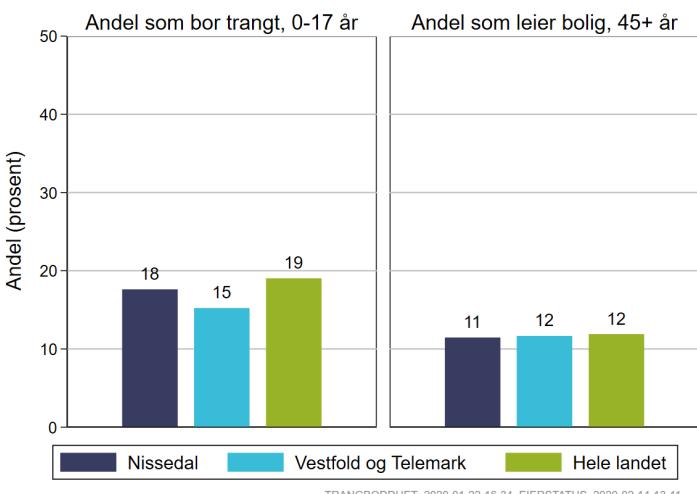
Les mer:

- Utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkehelseprofiler
- Helsedirektoratets [temaside om folkehelsearbeid i kommunen](#)
- Regjeringen: [Bærekraftsmålene](#)
- I tillegg til indikatorene i folkehelsebarometeret på side 4, finner du flere indikatorer i [Kommunehelsa statistikkbank](#).

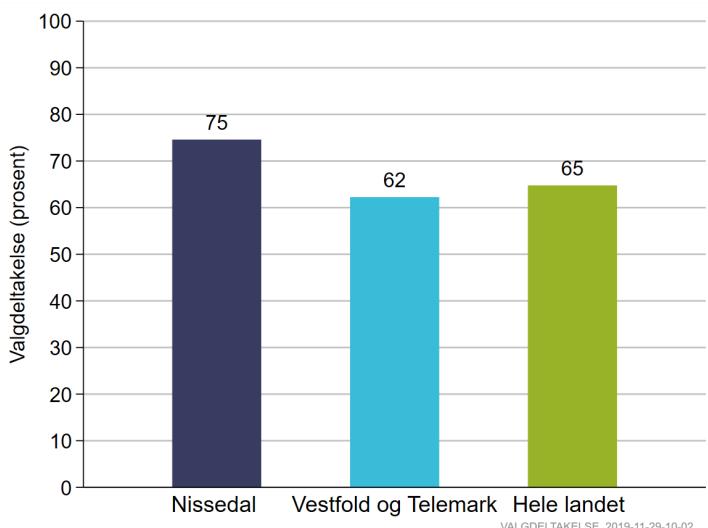
Figur 2. Andel ungdomsskoleelever som oppgir at de opplever det som trygt å ferdes i nærområdet på kveldstid (Ungdata 2017-2019).

Figur 3. Trangboddhet og leid bolig (2018).

Figur 4. Valgdeltakelse ved kommunestyrevalget i 2019.

FOLKEHELSEPROFIL 2020

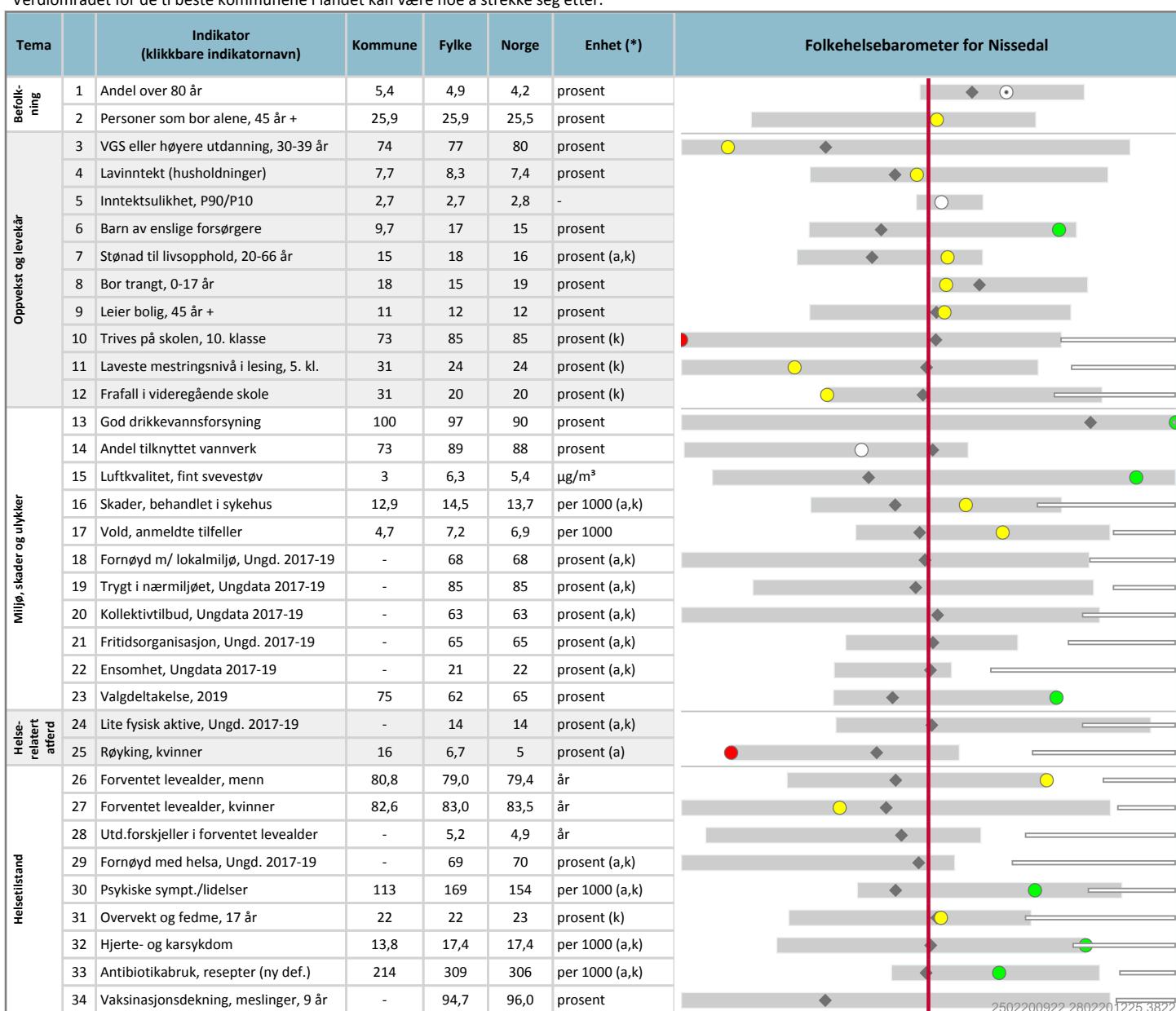
Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønnssammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelsa statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå.

Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2019. 2. 2019, i prosent av befolkningen. 3. 2018, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utdanning). 4. 2018, alle aldre, personer som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median, og brutto finanskapital under 1G. 5. 2018, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 6. 2016-2018, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 7. 2018, omfatter mottakere av uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, arbeidsledighetsstrygd, overgangsstønad for enslige forsørgere og tiltaksmottakere (individstønad). 8. 2018, trangboddhet definert ut fra antall rom og kvaritmater i boligen. 9. 2018, andelen er presentert i prosent av personer i privatthusholdninger. 10. Skoleårene 2014/15-2018/19. 11. Skoleårene 2016/17-2018/19. 12. 2016-2018, omfatter elever bosatt i kommunen. 13. 2018, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil levering av drikkevann. Omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer. 14. 2018, andel av befolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. 15. 2018, mikrogram per kubikkmeter (µg/m³) fint svevestøv (PM2,5) som befolkningen i kommunen er utsatt for. 16. 2015-2017, inkludert forgiftninger. 17. 2017-2018, omfatter lovbrudd som politiet og påtalemyndigheten har registrert i kategoriene vold og mishandling (omfatter ikke seksuallovbrudd). 18. U.skole, svært eller litt fornøyd. 19. U.skole, opplever at nærområdet er trygt på kveldstid. 20. U.skole, svært bra eller nokså bra tilbud. 21. U.skole, svarer «ja, jeg er med nå». 22. U.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 23. Kommunestyrelsevalget. 24. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 25. 2014-2018, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet, oppgitt i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 26./27. 2004-2018, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 28. 2003-2017, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 29. U.skole, svært eller litt fornøyd. 30. 2016-2018, 0-74 år, brukere av primærhelsetjenestene fastlege og legevakts. 31. 2015-2018, KMI som tilsvarer over 25 kg/m2, basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 32. 2016-2018, omfatter innlagte på sykehus og/eller døde. 33. 2018, 0-79 år, uteleveringer av antibiotika ekskl. metenamin på resept. 34. 2014-2018. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdataundersøkelsen fra Velferdssforskningsinstituttet NOVA ved OsloMet, Ut danningsdirektoratet, Vernepliktssregisteret, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Hjerte- og karregisteret, Primærhelsetjenesten fastlege og legevakts (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Rezeptregisteret, Kreftregisteret, Meteorologisk institutt, Valgdirektoratet og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se <http://khs.fhi.no>.

Kommune

Nissedal (Vestfold og Telemark)

Befolknинг

Folketallet
3. kvartal 2020

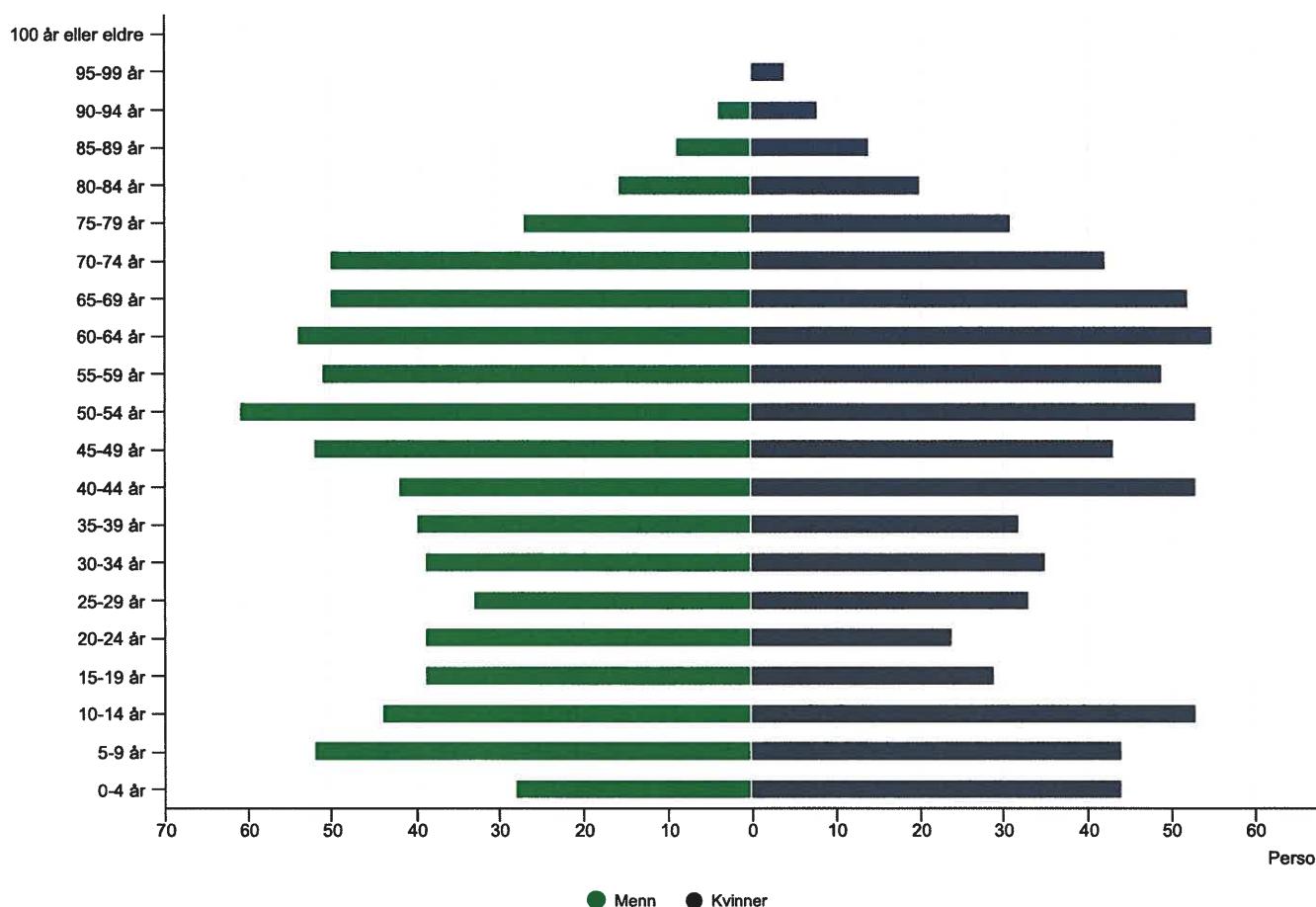
1 444
innbyggere

Kilde

[Befolknинг, Statistisk sentralbyrå](#)

 Last ned som ...

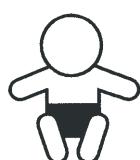
Aldersfordeling per 1. januar 2020

Kilde:

[Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå](#)

Endringer i befolkningen

Fødte
2019
10 personer

Kilde

[Fødte, Statistisk sentralbyrå](#)

Nettoflytting[□]
2019
-20 personer

Kilde

[Flyttinger, Statistisk sentralbyrå](#)

Døde
2019
18 personer

Kilde

[Døde, Statistisk sentralbyrå](#)

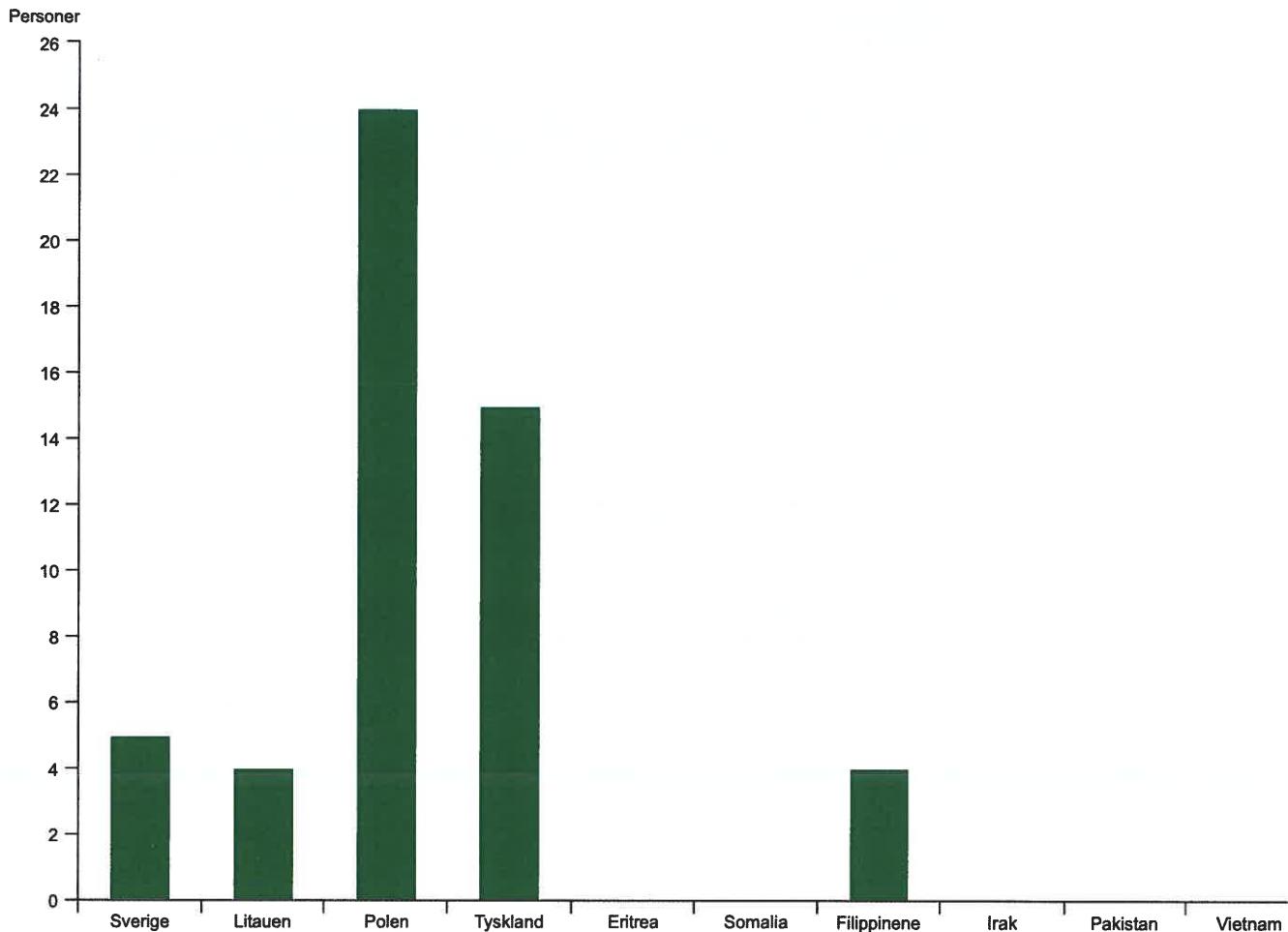

Vekst i befolkningen siste kvartal
3. kvartal 2020
Tall ikke tilgjengelig

Kilde

[Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå](#)

Les mer om Norges befolkning på vår [faktaside om befolkningen](#).

Kilde:

[Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå](#)

Figuren viser hvor mange personer som bor i kommunen som enten har innvandret selv eller er barn av to innvandrere med bakgrunn fra utvalgte land.

Les mer om innvandring til Norge på vår [faktaside om innvandring](#).

Forventet utvikling

Befolkningsutvikling i 2030

2030

1 474 innbyggere

Befolkningsutvikling i 2050

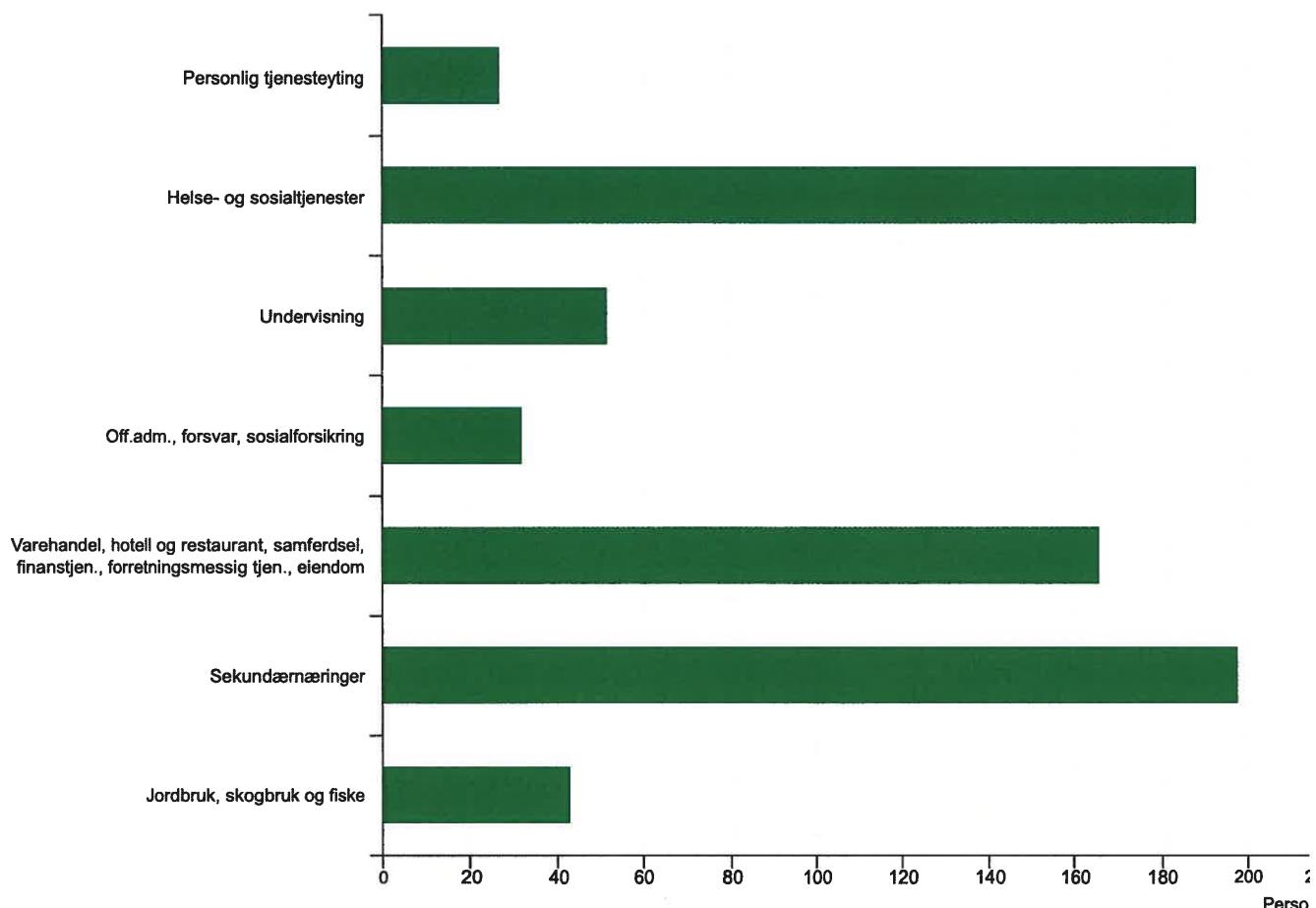
2050

1 497 innbyggere

Kilde

[Regionale befolkningsframstrivninger, Statistisk sentralbyrå](#)

Arbeid og utdanning

Kilde:

[Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå](#)

Les mer om det norske arbeidslivet på vår [faktaside om arbeid](#).

Pendling

Innbyggere som pendler til jobb i
annen kommune
2019

237
personer

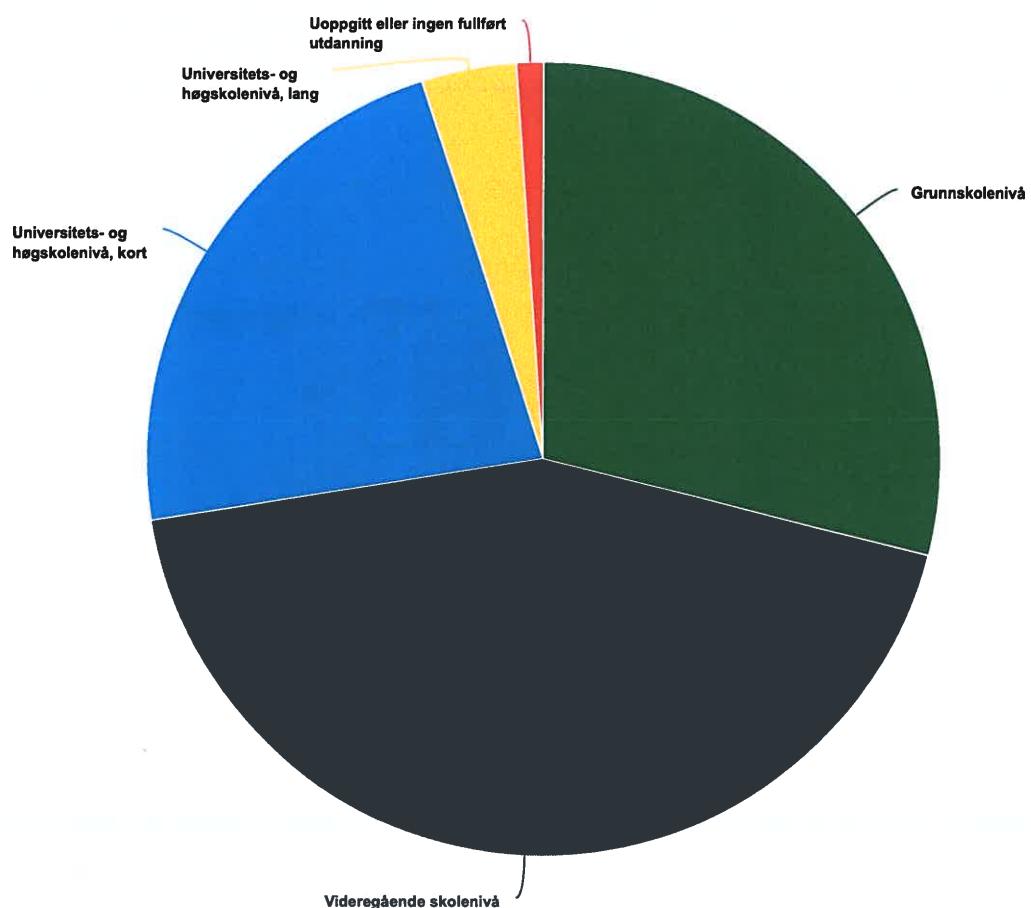
Personer som pendler inn til jobb i
kommunen
2019

160
personer

Kilde

[Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå](#)

Høyeste fullførte utdanningsnivå. 2018

Kilde:

[Befolkningsens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå](#)

Utdanning på Universitets- og høyskolenivå regnes som kort om den varer i 1-3 år, og lang om den varer i 4 år eller mer.

Barn og utdanning

Kilde
[Barnehager, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

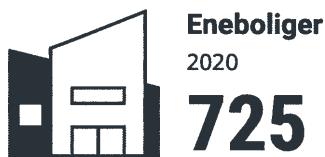
Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

Les mer om utdanning i Norge på vår [faktaside om utdanning](#).

Bolig

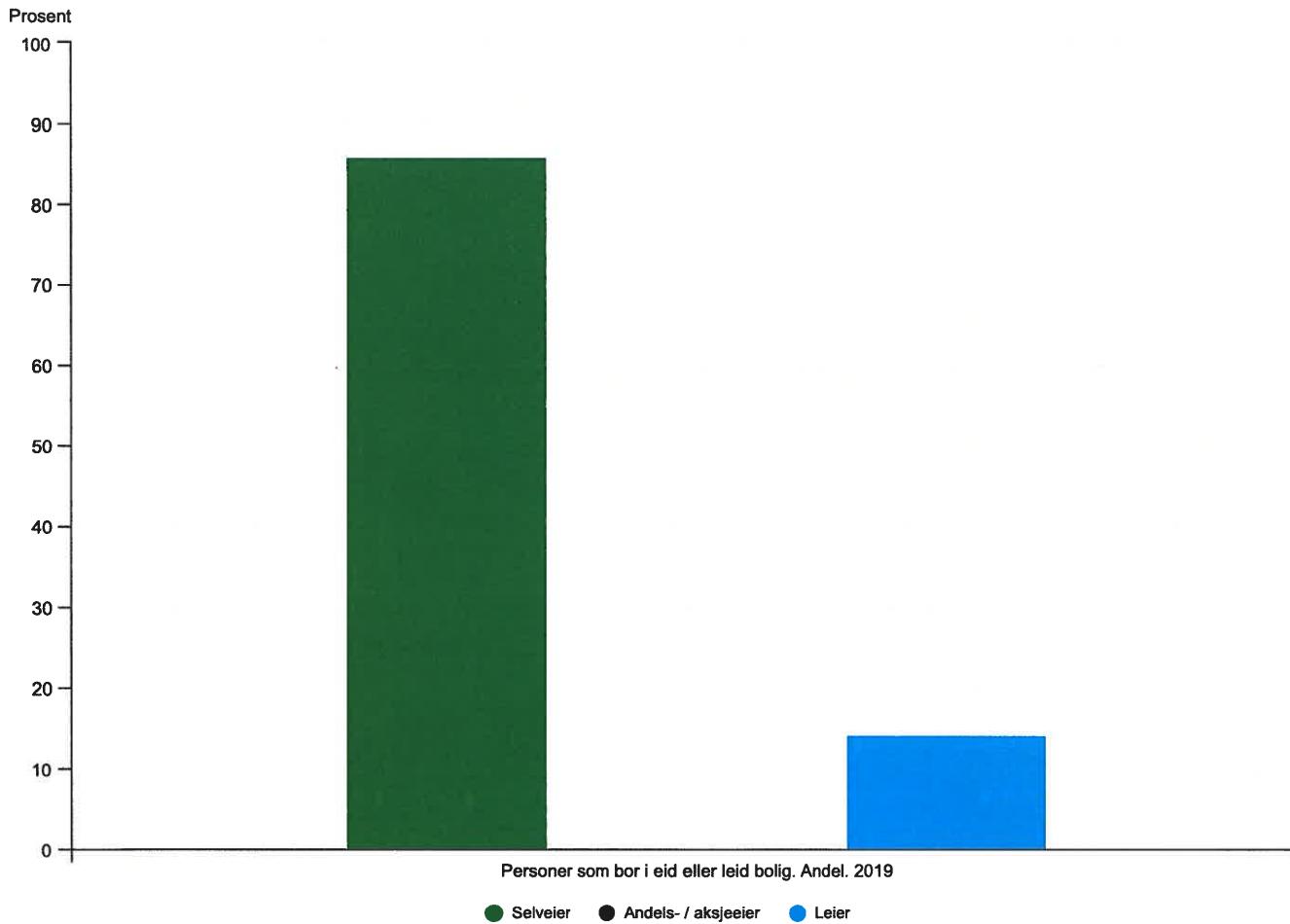

Kilde

[Boliger, Statistisk sentralbyrå](#)

 [Last ned som ...](#)

Personer som bor i eid eller leid bolig. Andel. 2019

Kilde:

[Boforhold, Statistisk sentralbyrå](#)

Andels-/aksjeeier er det samme som bolig eid i borettslag/boligaksjeselskap.

Hytter[□]
2020

2 298 hytter

Kilde

Bygningsmassen, Statistisk sentralbyrå

Bor på landbrukseiendom[□]
2019

25,7 prosent

Kilde

Landbrukseiendommer, Statistisk sentralbyrå

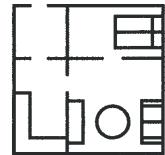

Beboere per husholdning[□]
2020

2,2 personer

Kilde

Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Bor trangt[□]
2019

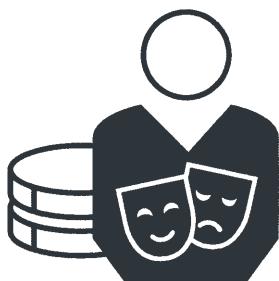
6,8 prosent

Kilde

Boforhold, Statistisk sentralbyrå

Les mer om hvordan vi bor i Norge på vår faktaside om bolig.

Kultur

Netto utgifter til kultursektoren
2019

2 785

kroner per innbygger

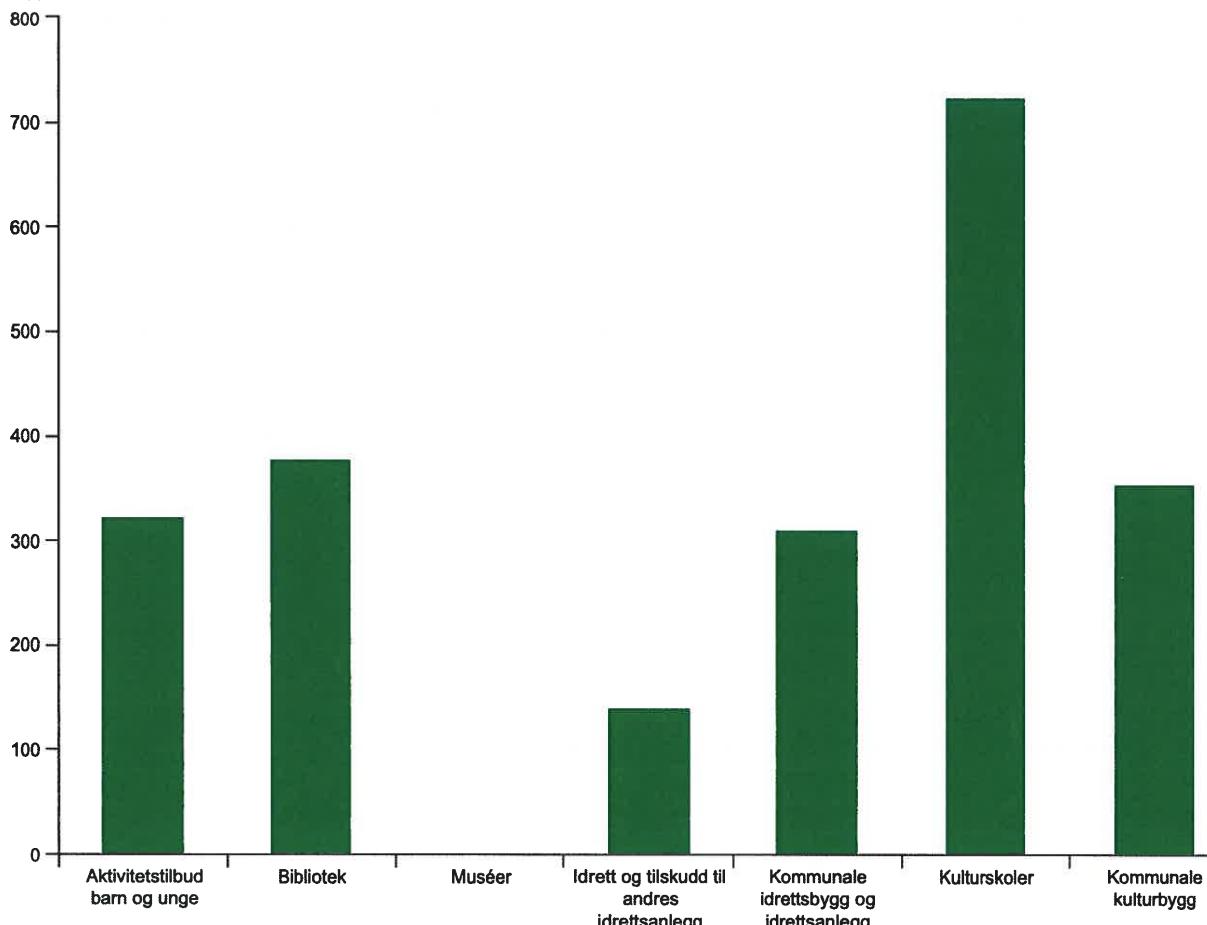
Kilde

Kulturtilbod, Statistisk sentralbyrå

Last ned som ...

Hva bruker kommunen kulturmidlene til? Utvalg. 2019

Kroner per innbygger

¹Netto driftsutgifter

Kilde:

Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå

Kulturtildelning i kommunen

Bøker lånt på biblioteket

2019

3 552 bøker

Besök per kinoforestilling

2019

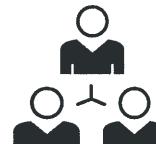
22,3

Barn med plass i kommunal musikk- og kulturskole

2019

29,4 prosent

Frivillige lag og foreninger¹

2019

6 foreninger

Kilde

Kulturtildelning, Statistisk sentralbyrå

Mer statistikk om det norske kulturlivet finner du på vår faktaside om kultur.

Religion

Medlemmer i Den norske kirke[□]

2019

73,5 prosent

Medlemmer i andre tros- og livsynssamfunn[□]

2019

12,4 prosent

Kilde

[Den norske kirke, Statistisk sentralbyrå](#)

Mer statistikk om religion i Norge finner du på vår [faktaside om religion](#).

Bebyggelse og transport

Befolkningsstetthet

2020

2 innbyggere per km²

Andel som bor i tettsted¹

2019

38 %

Kilde

[Befolknig, Statistisk sentralbyrå](#)

Kilde

[Areal av land og ferskvatn, Statistisk sentralbyrå](#)

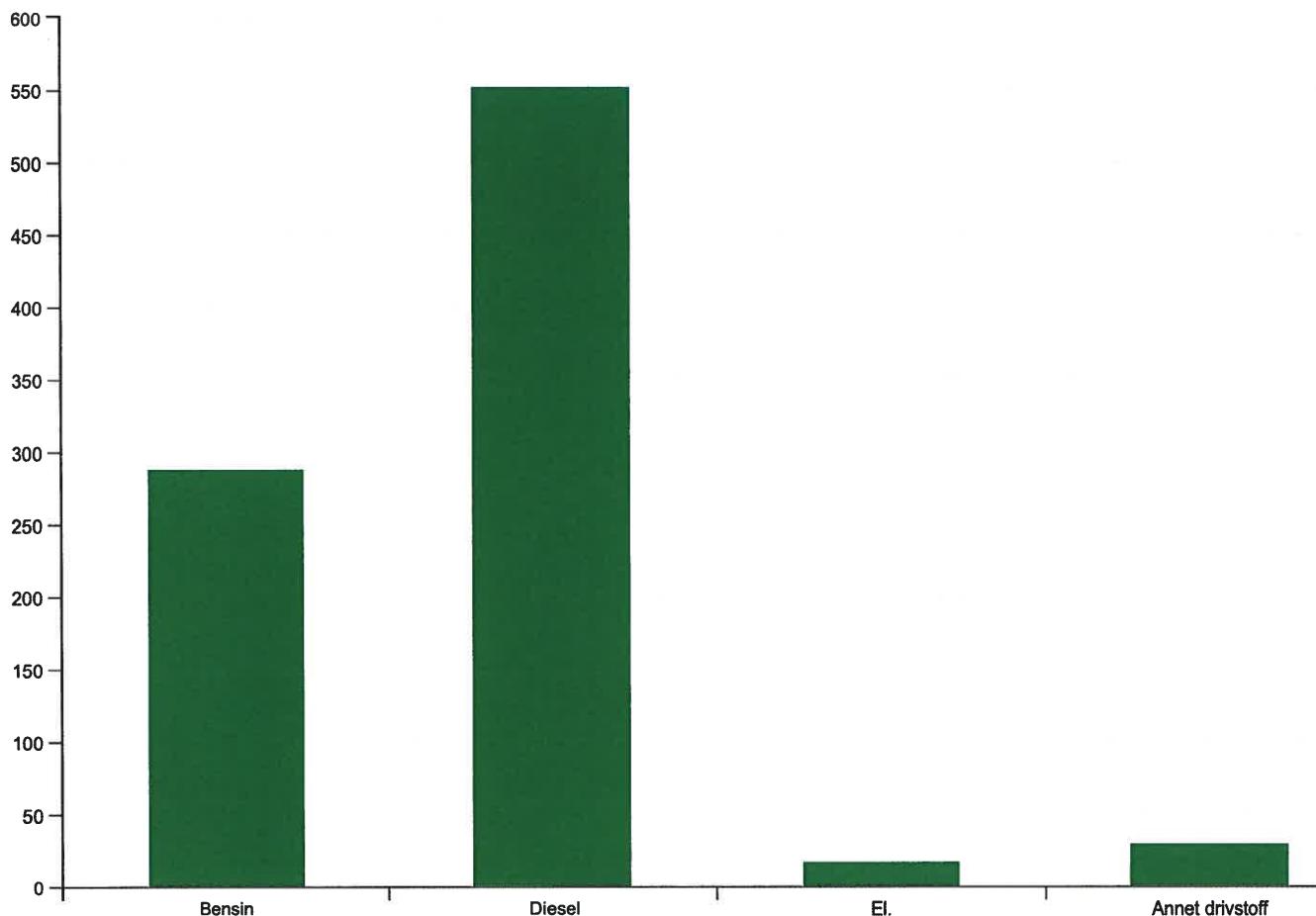
¹Et tettsted er uavhengig av fylkes- og kommunegrenser, og betegner et område der det bor minst 200 personer og der det (med noen unntak) ikke er mer enn 50 meter mellom husene.

Les mer i [statistikken Tettsteders befolkning og areal](#).

Last ned som ...

Typer av biler i kommunen

Registrerte personbiler etter type drivstoff¹

¹Kategorien "Annet drivstoff" inneholder i hovedsak hybrid

Kilde:

[Bilparken, Statistisk sentralbyrå](#)

Les mer om bil og bilbruk i Norge på vår [faktaside om bil og transport](#).

Arealbruk

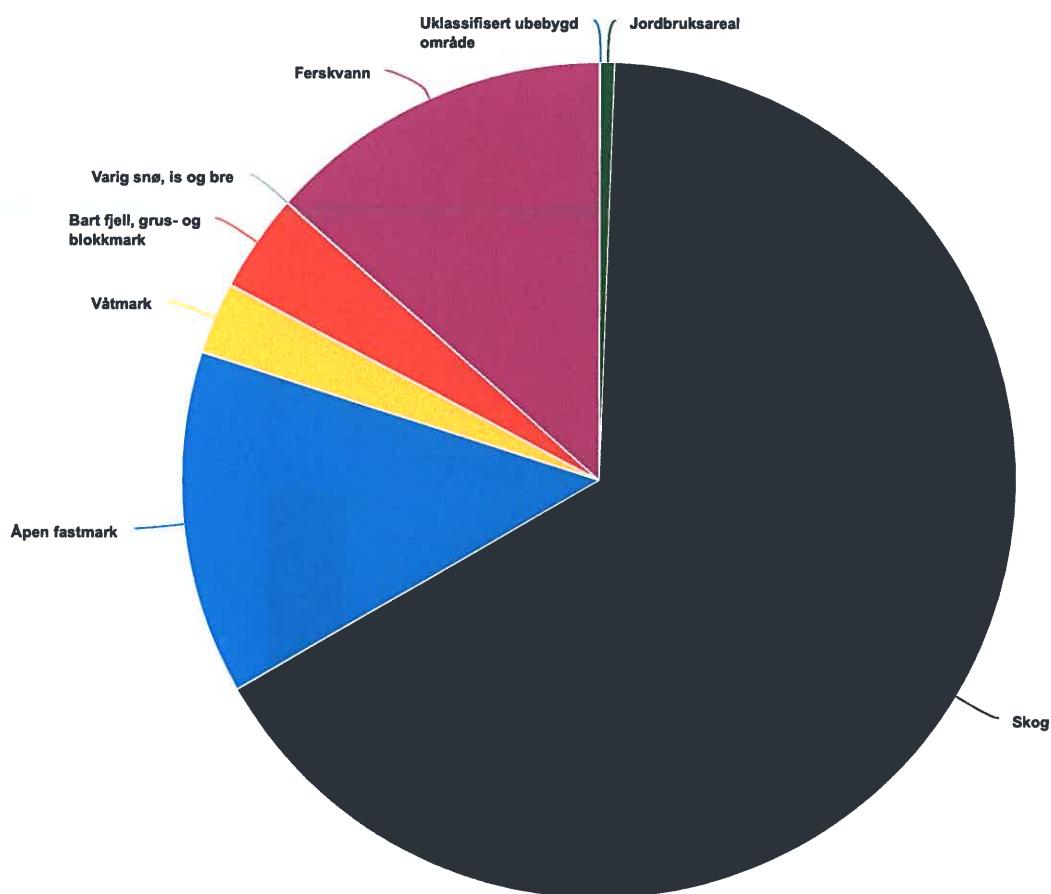

Kilde

[Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå](#)

Ubebygd areal

Tall i km²

Kilde:

[Arealbruk og arealressurser, Statistisk sentralbyrå](#)

Les mer om hvordan Norges areal fordeler seg på vår [faktaside om landskap i Norge](#).

Finansielle nøkkeltall

Kommunens driftsutgifter per innbygger
2019

147 491 kroner

Kommunens driftsinntekter per innbygger^{II}
2019

142 782 kroner

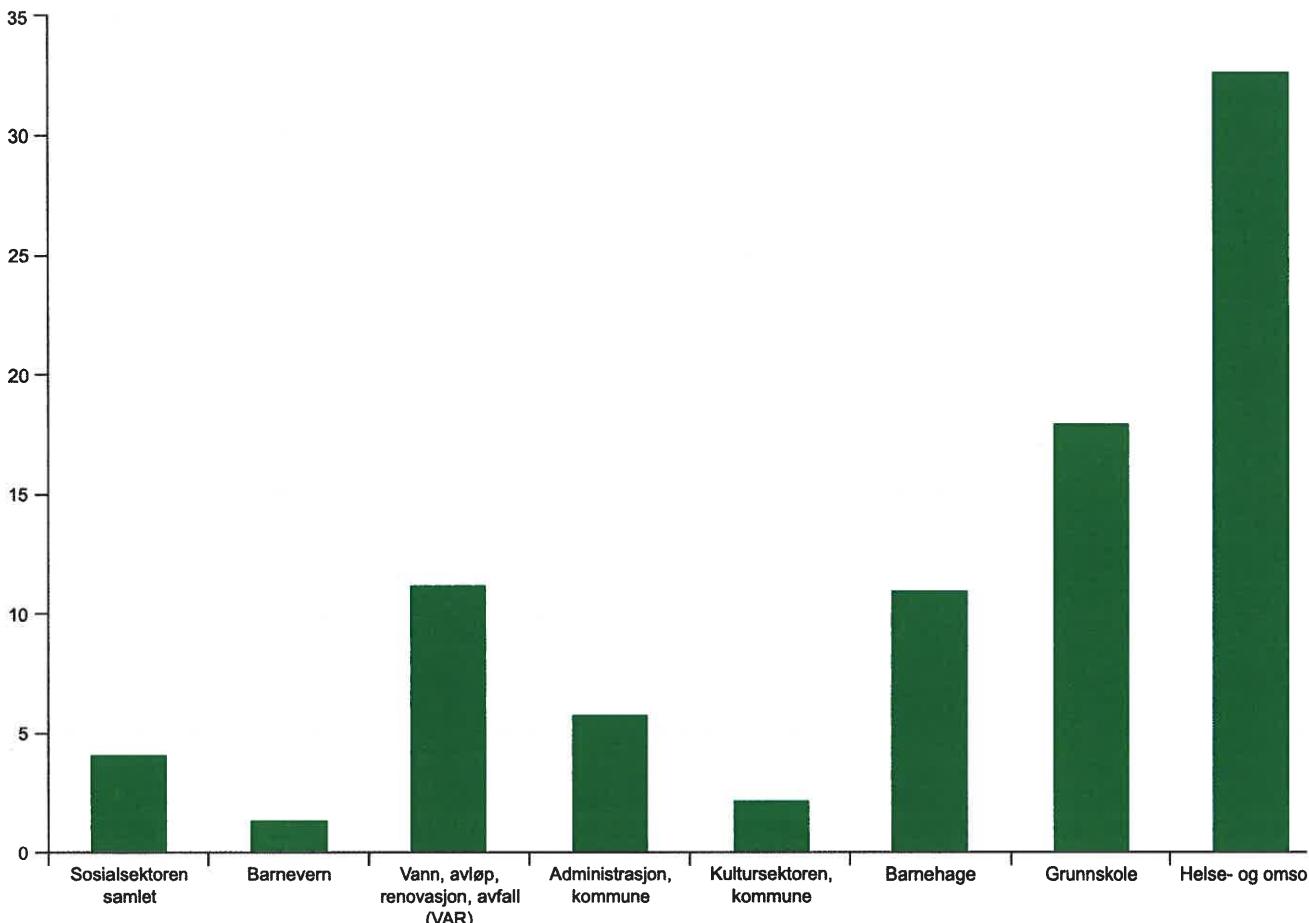
Kilde

[Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå](#)

Utgifter etter utvalgte områder. 2019

[Last ned som ...](#)

Prosent

Kilde:

[Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå](#)

Driftsresultat

2019

-3,2 prosent

Kilde

[Kommuneregnskap, Statistisk sentralbyrå](#)

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet, og er en viktig indikator på om det er økonomisk balanse i kommunen. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at nivået på driftsresultatet utgjør 1,75 % av brutto driftsinntekt over tid.

Vil du vite mer om din kommune?

I vår tjeneste [KOSTRA nøkkeltall](#) finner du statistikk om offentlige tjenester, finanser og ressursbruk. Vi har tall for både kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Du kan sammenligne din kommune med andre kommuner, hele landet eller regionale inndelinger

I tillegg til KOSTRA har vi også andre [statistikker med tall på kommunenivå](#).

→ [KOSTRA nøkkeltall](#)

[↑ Til toppen](#)

Verktoy

Tjenester

Publikasjoner

Om SSB

Kontakt

[Stikkord A-Å](#) [Nettstedskart](#)

© Statistisk sentralbyrå, 2021

